

Računovodstveni i porezni položaj imovine korištene putem leasinga

Domijan, Kristina

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **RRiF College of Financial Management / RRiF Visoka škola za financijski menadžment**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:198:976178>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2023-03-24**

Repository / Repozitorij:

[Repository of Final Examination Papers University of Applied Sciences RRiF - Final Examination Papers and Diploma Papers](#)

RRiF VISOKA ŠKOLA ZA FINANCIJSKI MENADŽMENT U ZAGREBU

PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ RAČUNOVODSTVO I FINACIJE

Kristina Domijan

ZAVRŠNI RAD

**RAČUNOVODSTVENI I POREZNI POLOŽAJ IMOVINE KORIŠTENE
PUTEM LEASINGA**

Zagreb, 2018.

RRiF VISOKA ŠKOLA ZA FINANCIJSKI MENADŽMENT U ZAGREBU

PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ RAČUNOVODSTVO I FINACIJE

ZAVRŠNI RAD

**RAČUNOVODSTVENI I POREZNI POLOŽAJ IMOVINE KORIŠTENE
PUTEM LEASINGA**

Ime i prezime studenta: Kristina Domijan

Matični broj studenta: 446/15-I

Mentor: Jasna Vuk, dipl. oec., predavač

Zagreb, 2018.

ZAHVALA:

Prvo bih željela uputiti jedno veliko HVALA svojoj mentorici dipl. oec. Jasni Vuk koja je bila prisutna kroz cijelo moje trogodišnje školovanje. Od samih osnova do ozbiljnog računovodstva, pa tako i sada kod izrade ovog rada. Bila je tu kad je trebalo, pružila potporu i prenijela svoje ogromno znanje, nesebično, na sve svoje studente.

Hvala dekanici dr. Sc. Đurđici Jurić, te svim profesorima RRF visoke škole na svemu što su nas naučili. Hvala Martini, Renati i Dolores što su uvijek bile na raspolaganju kada je trebalo.

Hvala mojim kolegicama studenticama bez kojih ne bih uspjela izdržati zadnje tri godine. Hvala na divnim, nezaboravnim trenucima. Veselim se novim susretima i druženjima.

Najveće hvala mojoj obitelji na bezgraničnom strpljenju, bezuvjetnoj ljubavi. Ne bih uspjela bez vas.

NASLOV: RAČUNOVODSTVENI I POREZNI POLOŽAJ IMOVINE KORIŠTENE PUTEM LEASINGA

SAŽETAK:

Kada govorimo o nabavi dugotrajne materijalne imovine, osobito kada su u pitanju vozila, trgovačka društva se vrlo često odlučuju za financiranje putem leasinga. U leasing poslu radi se o nabavi nekog objekta leasinga na način da leasing društvo daje u najam taj predmet primatelju leasinga a on se obvezuje plaćati određenu naknadu sukladno ugovoru o leasingu. Razlikujemo dvije osnovne vrste leasinga: financijski i operativni. Kod obje vrste leasinga pravni vlasnik objekta leasinga za vrijeme trajanja ugovora o leasingu je uvijek leasing društvo. Leasing društva pokušavaju se prilagoditi potrebama primatelja leasinga uvodeći nove proizvode, te prilagođavajući načine otplate leasinga sukladno priljevima koje ostvaruju u različito doba godine. Primatelj leasinga je na kraju taj koji odlučuje koju vrstu leasinga će izabrati, financijski ili operativni, te pod kojim uvjetima će ući u financiranje.

U predmetnom završnom radu prikazano je kako financijski i operativni leasing utječu na hipotetsko društvo. Prikazan je utjecaj na bilancu, račun dobiti i gubitka i likvidnost. Također je dan kratak pregled leasing tržišta u Republici Hrvatskoj, te prikaz evidencije operativnog i financijskog leasinga kod leasing društva.

KLJUČNE RIJEČI: financijski leasing, operativni leasing, leasing društvo, trgovačko društvo, računovodstveni položaj, porezni položaj

TITLE: ACCOUNTING AND TAX POSITION OF LEASED ASSETS

SUMMARY:

Talking about purchasing fixed asset, especially vehicle, companies prefer lease financing. In lease financing it is all about purchasing fixed assets in a way that leasing company leases an object to lesee and he is obliged to pay certain fee according to the leasing contract. There are two forms of leases: finance lease and operative lease. In both forms, during the leasing contract, legal owner of the leasing object is leasing company. Ability of purchase at the end of contract depends on form of leasing. Leasing companies are trying to adjust its products to leases by imposing new products and ways of paing up the obligations (in line with the inflow dynamic). The lesee is the one who gets to decide about the type of leasing (finance or operative) and under what conditions is ready to got into financing.

In this thesis it is shown how does finance and operative lease effect the hypotetic company. The effect on balance sheet, profit and loss account and liquidity is shown. There is also a short overview of the leasing market in Republic of Croatia and how finance and operative leases are evidenced in leasing company.

KEY WORDS: finance lease, operating lease, leasing company, company, accounting position, tax position

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
2. LEASING.....	2
2.1. Pojam, povijest i definicija leasinga	2
2.2. Računovodstveno motrište financijskog leasinga.....	6
2.3. Računovodstveno motrište operativnog leasinga.....	7
2.4. Porezno motrište financijskog leasinga	8
2.5. Porezno motrište operativnog leasinga	10
3. KORIŠTENJE IMOVINE PUTEM LEASINGA KOD TRGOVAČKOG DRUŠTVA.....	12
3.1. Općenito o trgovačkom društvu	12
3.2. Donošenje odluke uprave društva o obnovi voznog parka.....	14
3.3. Financiranje korištenja imovine putem financijskog leasinga	16
3.3.1. <i>Financijski leasing autobusa</i>	17
3.3.2. <i>Financijski leasing osobnog automobila</i>	22
3.4. Financiranje korištenja imovine putem operativnog leasinga	28
3.4.1. <i>Financiranje autobusa putem operativnog leasinga s predujmom naknade</i>	29
3.4.2. <i>Financiranje autobusa putem operativnog leasinga s jamčevinom</i>	33
3.4.3. <i>Financiranje osobnog automobila putem operativnog leasinga s predujmom naknade</i>	
37	
3.4.4. <i>Financiranje osobnog automobila putem operativnog leasinga s jamčevinom</i>	43

3.5. Usporedba financijskog i operativnog leasinga kod trgovačkog društva	48
4. POSLOVANJE LEASING DRUŠTAVA U RH	55
4.1. Leasing društva u RH	55
4.2. Evidentiranje financijskog leasinga kod leasing društva.....	56
4.3. Evidentiranje operativnog leasinga kod leasing društva	60
5. ZAKLJUČAK.....	66
6. LITERATURA	68
7. POPIS SLIKA	69
8. POPIS TABLICA.....	70

1. UVOD

Trgovačka se društva u Republici Hrvatskoj (dalje: RH) prilikom ulaska u investiciju dugotrajne materijalne imovine uvijek pitaju na koji način pristupiti nabavi. Zadužiti se ili ući u dugoročni najam. Unazad nekoliko godina društva se umjesto kreditnog zaduženja sve više okreću leasingu kao opciji. Osobito kada za svoju opciju izabiru financijski leasing koji je vrlo sličan kreditu.

Primatelj leasinga sam traži predmet leasinga što mu omogućuje da nabavi baš onu imovinu koja po svojim karakteristikama odgovara njegovim potrebama. Nakon što odabere odgovarajući objekt koji će financirati putem leasinga, odabire leasing društvo. Leasing društvo ovdje preuzima financijski rizik jer ono kupuje predmet leasinga od dobavljača te ga za plaćanje određene naknade daje u najam primatelju leasinga. Primatelj leasinga bira financijski ili operativni leasing, te se sklapa ugovor o leasingu. U ugovoru o leasingu definirana je vrsta leasinga, rokovi plaćanja, kamatna stopa, naknada za obradu zahtjeva i ostale odredbe relevantne za sve ugovorne strane.

U praksi, putem financijskog leasinga financira se oprema, te skuplji objekti (teretna vozila, autobusi i dr.). Predmet operativnog leasinga su većinom osobni automobili.

Predmetni rad donosi računovodstve i porezne aspekte leasing posla kod trgovačkog društva (primatelja leasinga), te kod leasing društva. U radu se, između ostalog, prikazuje financijska isplativnost obje vrste leasinga. Prikaz je obrađen na hipotetskom trgovačkom društvu, te hipotetskom leasing društvu. Kao izvor informacija korišteni su dostupni stručni članci, važeća zakonska regulativa u RH, te službene baze podataka u RH.

2. LEASING

2.1. Pojam, povijest i definicija leasinga

Riječ leasing dolazi od engleskog glagola „to lease“ što znači iznajmiti odnosno dati nešto u najam. *Povijest leasinga starija je i od danas poznatih i priznatih financijskih institucija. Leasing u SAD dolazi u 18. stoljeću. Godine 1954. US Leasing Corp. postao je prva kompanija koja je počela raditi leasing ugovore za sve vrste opreme na način kakav je danas najuobičajeniji.*¹ Leasing se u RH pojavljuje 1998. godine, a prvi Zakon o leasingu (Nar. nov., br. 135/06.) stupio je na snagu 21. prosinca 2006. godine te se primjenjivao do 4. prosinca 2013. godine. Nakon toga donesen je novi Zakon o leasingu (Nar. nov., br. 141/13., dalje: ZOL). Broj registriranih leasinga društva mijenjao se kroz godine. Trenutno se na tržištu RH 17 društava bavi poslovima leasinga.

ZOL definira posao leasinga kao pravni posao u kojem davatelj leasinga pribavlja objekt leasinga na način da od dobavljača objekta leasinga kupnjom stekne pravo vlasništva na objektu leasinga, te primatelju leasinga odobrava korištenje tog objekta leasinga kroz određeno vrijeme, a primatelj leasinga se obvezuje za to plaćati naknadu.

Ako promatramo posao leasinga s obzirom na sadržaj i obilježja, leasing može biti financijski ili operativni. Financijski leasing je pravni posao u kojem primatelj leasinga u razdoblju korištenja objekta leasinga plaća leasing društvu naknadu koja uzima u obzir cjelokupnu vrijednost objekta leasinga. Primatelj leasinga snosi troškove amortizacije tog objekta leasinga i opcijom kupnje može steći pravo vlasništva nad tim objektom leasinga. Opcija kupnje ugovara se po određenoj cijeni koja je u trenutku izvršenja te opcije manja od stvarne vrijednosti objekta leasinga u tom trenutku, dok se rizici i koristi povezani s vlasništvom nad objektom leasinga većim dijelom prenose na primatelja leasinga.

¹ Puškarić, K. (2008.). Od faraona, preko ergela konja do financijskog i operativnog leasinga. Raspoloživo na <http://www.poslovnih.hr/> [pristupljeno 09.05.2018.]

Operativni leasing je pravni posao u kojem primatelj leasinga u razdoblju korištenja objekta leasinga plaća leasing društvu određenu naknadu koja ne mora uzimati u obzir cjelokupnu vrijednost objekta leasinga. Leasing društvo snosi troškove amortizacije tog objekta leasinga i primatelj leasinga nema ugovorenu opciju kupnje. Rizici i koristi povezani s vlasništvom na objektu leasinga većim dijelom ostaju na leasing društvu, odnosno ne prenose se na primatelja leasinga.

Promatrajući leasing posao s obzirom na položaj i broj subjekata u poslu leasinga, leasing može biti izravni leasing, neizravni leasing i povratni leasing (sale and lease back). *Izravni leasing je dvostrani pravni posao u kojem sudjeluju samo dva subjekta, davatelj leasinga koji je ujedno i dobavljač objekta leasinga i primatelj leasinga. Neizravni leasing je višestrani pravni posao u kojem sudjeluju tri subjekta, dobavljač objekta leasinga, davatelj leasinga i primatelj leasinga. Povratni leasing (sale and lease back) je pravni posao u kojem sudjeluju samo primatelj leasinga i davatelj leasinga, pri čemu primatelj leasinga prethodno u svojstvu dobavljača objekta leasinga prodaje objekt leasinga davatelju leasinga kojeg potom davatelj leasinga predaje na korištenje primatelju leasinga, uz obvezu primatelja leasinga na plaćanje naknade.*²

Kako se u operativnom leasingu radi o korištenju objekta leasinga bez namjere stjecanja vlasništva uz mogućnost zamjene za novi objekt po isteku ugovora, operativni leasinga ima obilježja poslovnog najma. Osnovne karakteristike operativnog leasinga su:

- objekt leasinga vodi se i amortizira u poslovnim knjigama leasing društva
- leasing naknada ulazi u trošak poslovanja primatelja leasinga i PDV po računima za rate/najamnine može biti porezno priznat (ovisno o objektu leasinga i njegovoj namjeni)
- bilanca primatelja leasinga nije dodatno opterećena, jer se operativni leasing ne iskazuje kao dugoročno zaduženje.

Glavno obilježje financijskog leasinga je stjecanje vlasništva nad objektom leasinga po isteku ugovora o leasingu. Ostala obilježja su:

² Zakon o leasingu. Narodne novine [online], Raspoloživo na <http://www.zakon.hr> [pristupljeno 09.05.2018.]

- objekt leasinga vodi se i amortizira u poslovnim knjigama primatelja leasinga
- kamata i amortizacija ulaze u trošak poslovanja primatelja leasinga
- primatelj leasinga ostvaruje pravo povrata PDV-a (ovisno o objektu leasinga i njegovoj namjeni)
- učešće umanjuje iznos financiranja te se na njega ne obračunava kamata.

Plaćanjem zadnje (otkupne) rate primatelj leasinga stječe pravo na prijenos vlasništva nad objektom leasinga. Nadzor nad leasing društvima provodi Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (dalje: HANFA) što podrazumijeva provjeru posluje li leasing društvo sukladno ZOL-u, propisima donesenim na temelju ZOL-a, te drugim propisima. Također provjerava posluje li društvo u skladu s propisima o upravljanju rizicima, u skladu s vlastitim pravilima i standardima, te pravilima struke i provodi li mjere i aktivnosti u cilju otklanjanja utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti.

Sukladno čl. 2. st. 6. ZOL-a sudionici leasing posla su:

- najmodavac (davatelj leasinga, leasing društvo)
- najmoprimac (primatelj leasinga) i
- vlasnik, prodavač objekta leasinga (dobavljač).

Najmodavac je leasing društvo, čije je sjedište u RH, koje ima odobrenje za obavljanje poslova leasinga koje izdaje HANFA. Takvo društvo mora biti registrirano u sudskom registru kao društvo s ograničenom odgovornošću ili kao dioničko društvo. Međutim temeljni kapital ne može biti manji od jedan milijun kuna. Davatelj leasinga može biti i leasing društvo iz države članice EU (putem podružnice ili neposredno na području RH), podružnica leasing društva iz treće države ili kreditna institucija (isključivo daje financijski leasing u skladu s propisima). Namoprimac može biti svaka fizička ili pravna osoba koja prihvaća uvjete iz ugovora o leasingu, odnosno pristaje koristiti objekt leasinga uz plaćanje određene naknade. Dobavljač može biti svaka fizička i pravna osoba koja je ujedno i vlasnik objekta te pristaje da najmodavac postaje vlasnikom objekta leasinga.

Objekt leasinga najčešće su oprema, strojevi, sve vrste vozila, plovila te nekretnine. Da bi se leasing posao realizirao potrebno je sklopiti ugovor o leasingu u kojem se definiraju sve relevantne činjenice (vrsta leasing posla, kamata, naknada, dospijeeće plaćanja obveza i slično).

Ugovor o leasingu treba biti slopljen u pisanom obliku. ZOL propisuje sadržaj i oblik Ugovora o leasingu: *Ugovor o leasingu obvezno mora sadržavati sljedeće odredbe, odnosno podatke:*

- 1. naziv »ugovor o operativnom leasingu« ili »ugovor o financijskom leasingu«*
- 2. datum sklapanja ugovora o leasingu*
- 3. tvrtku i sjedište davatelja leasinga*
- 4. tvrtku i sjedište, odnosno ime, prezime i adresu primatelja leasinga*
- 5. tvrtku i sjedište, odnosno ime, prezime i adresu dobavljača objekta leasinga*
- 6. detaljno određenje objekta leasinga*
- 7. vrijednost objekta leasinga*
- 8. ukupni iznos naknada (zbroj iznosa pojedinih naknada)*
- 9. iznos pojedine naknade*
- 10. vrijeme trajanja ugovora*
- 11. razloge i uvjete prijevremenog prestanka ugovora.*

Ugovor o financijskom leasingu, osim odredbi iz stavka 1. ovoga članka, obvezno sadrži i sljedeće odredbe:

- 1. iznos učešća u ukupnoj vrijednosti objekta leasinga*
- 2. iznos, broj i rokove plaćanja pojedinih rata (otplatna tablica)*
- 3. nominalnu kamatnu stopu i efektivnu kamatnu stopu.*

Ugovor o operativnom leasingu, osim odredbi iz stavka 1. ovoga članka, obvezno sadrži i sljedeće odredbe:

- 1. iznos, broj i rokove plaćanja pojedinih obroka*
- 2. ostatak vrijednosti objekta leasinga.³*

³ Zakon o leasingu. Narodne novine [online], Raspoloživo na <http://www.zakon.hr> [pristupljeno: 22.05.2018.]

Osim navedenog sadržaja ugovor o leasingu može sadržavati i druge odredbe kojima se uređuju odnosi između ugovornih strana vezani na posao leasinga. Ugovor mora biti sklopljen na način da ga primatelj leasinga razumije.

2.2. Računovodstveno motrište financijskog leasinga

Računovodstveno postupanje s najmom (leasingom) uređuju Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (dalje: MSFI)⁴ te Hrvatski standardi financijskog izvještavanja (Nar. nov., br. 86/15. dalje: HSFI).

Postupanje s leasingom (najmom) posebno uređuje MRS 17 – *Najmovi* (dalje: MRS 17). MRS 17 propisuje računovodstvene politike te potrebna objavljivanja kod leasing društva i kod primatelja leasinga u svezi s financijskim i operativnim (poslovnim) najmovima, kao i kod povratnog najma.

MRS 17 najam definira kao sporazum na temelju kojeg najmodavac prenosi na najmoprimca, kao zamjenu za plaćanje ili niz plaćanja, pravo na korištenje nekog sredstva za dogovoreno razdoblje. Financijski najam definira kao najam kojim se većim dijelom prenose svi rizici i nagrade povezani s vlasništvom, dok je poslovni najam svaki onaj najam koji nije financijski. Financijski najam primatelj leasinga mora knjižiti u bilanci kao imovinu i obvezu po iznosima jednakim, na početku najma, fer vrijednosti iznajmljenog objekta leasinga ili ako je niže po sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja najma. Sukladno MRS 17 u financijskom najamu objekti leasinga se amortiziraju te se amortizacija knjiži kao rashod za svako obračunsko razdoblje. Svota amortizacije objekta leasinga raspoređuje se po obračunskim razdobljima za očekivano vrijeme korištenja sredstva. Kako u financijskom leasingu primatelj leasinga stječe pravo vlasništva po otplati ugovora o leasingu, očekivano vrijeme korištenja odnosno koristan

⁴ Uredba Europske komisije br. 1126/2008 od 3. studenog 2008. godine o usvajanju određenih međunarodnih računovodstvenih standarda koja je dostupna na slijedećoj stranici Službenog lista + Europske unije: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?qid=1451845889090&uri=CELEX:02008R1126-20150112>

vijek trajanja je vrijeme trajanja leasinga. Troškovi koji nastaju prilikom pregovaranja i osiguranja ugovora mogu se smatrati direktnim troškovima te povećavaju vrijednost objekta leasinga.

Najamnina se sastoji od troškova kamata te dijela neplaćene glavnice. Trošak kamata predstavlja trošak razdoblja i ne može povećati vrijednost objekta leasinga. Kod financijskog leasinga novih osobnih automobila na njihovu vrijednost zaračunava se PDV po stopi od 25 %, te se iskazuje svota posebnog poreza na motorna vozila. Takav porez se iskazuje na računu kao neoporeziva stavka.

Ako je riječ o rabljenom vozilu kod kojeg se primjenjuje redoviti postupak oporezivanja, tada se na vrijednost zaračunava PDV. Međutim, ako se radi o rabljenom vozilu kod kojeg se provodi posebni postupak oporezivanja marže PDV se zaračunava iz ostvarene marže, ali se na računu ne iskazuje svota PDV-a.

2.3. Računovodstveno motrište operativnog leasinga

Kod operativnog leasinga najmoprimac ne može iskazati niti imovinu niti obvezu u svojim poslovnim knjigama, već samo iskazuje trošak za razdoblje kroz račun dobiti i gubitka. Upravo ta činjenica da se operativni leasing ne evidentira u poslovnim knjigama je jedno od glavnih obilježja ove vrste leasing.

Dok kod financijskog leasinga primatelj objekta leasinga prilikom sklapanja ugovora i primitka računa za objekt leasinga postaje i njegov ekonomski vlasnik, kod operativnog leasinga nema mogućnosti otkupa objekta leasinga. Naime, u skladu s čl. 5. st. 3. ZOL-a, kod operativnog leasinga, primatelj leasing nema ugovorenu opciju kupnje, a rizici i koristi povezani s vlasništvom na objektu leasinga većim dijelom ostaju na davatelju leasinga, odnosno ne prenose se na primatelja leasinga. Navedena karakteristika prikazuje i samu bit operativnog leasinga

jer primatelj leasinga i nema namjeru steći objekt leasing već se njime samo koristiti u određenom razdoblju, a nakon toga ga zamijeniti novim objektom leasinga.⁵

S obzirom da se objekti financirani putem operativnog leasing ne evidentiraju u bilanci najmoprimca, takvi objekti ne podliježu amortizaciji.

2.4.Porezno motrište financijskog leasinga

Leasing posao možemo promatrati sa stajališta poreza na dodanu vrijednost i sa stajališta poreza na dobitak.

a) Zakon o porezu na dodanu vrijednost

Sukladno Zakonu o porezu na dodanu vrijednost (Nar. nov., br. 73/13. – 115/16., dalje: Zakon o PDV-u) oporezivi događaj nastaje kada su dobra isporučena ili usluge obavljene. Obveza obračuna PDV-a nastaje kada je nastao oporezivi događaj. Utvrđena obveza PDV-a iskazuje se istekom obračunskog razdoblja u kojem je obavljena isporuka dobara ili su obavljene usluge.

Ovisno o objektu leasinga i njegovoj namjeni, kod financijskog leasinga primatelj leasinga može si priznati pretporez po računu koji mu je izdalo leasing društvo za isporučeni objekt leasinga. Na tako izdanom računu moraju biti navedeni osnovica za PDV i sam iznos PDV-a. Iako se leasing otplaćuje u ratama račun mora biti izdan na ukupnu vrijednost objekta leasinga. Mjesečno se izdaje račun za kamatu po kojoj se ne obračunava PDV (oslobođenje po Zakonu o PDV-u), te obavijest o dospijeću dijela glavnice.

Račun za objekt leasinga mora biti izdan u obračunskom razdoblju u kojem je bila isporuka objekta leasinga. Sukladno Zakonu o PDV-u, kod priznavanja pretporeza, postoje određena ograničenja. Jedna od najznačajnijih u leasing poslu je ono koje se odnosi na priznavanje

⁵ Vuk, J. (2018.) Operativni leasing osobnih automobila, Računovodstvo, revizija i financije [Online], Svibanj 2018, str. 34. Raspoloživo na: URL: <http://www.rrif.hr> [pristupljeno 10.05.2018.].

pretporeza kod osobnih vozila: *Porezni obveznik ne može odbiti 50% pretporeza obračunatog za nabavu ili najam osobnih automobila ili drugih sredstava za osobni prijevoz uključujući nabavu svih dobara i usluga u vezi s tim dobrima. Nije dopušten odbitak pretporeza za nabavu prijevoznih sredstava koji se odnosi na iznos iznad 400.000,00 kn nabavne vrijednosti po jednom sredstvu.*⁶

Ako primatelj leasinga takva vozila koristi za redovnu djelatnost (obuka vozača, testiranje vozila, servisna služba, djelatnost prijevoza putnika i dobara, prijevoza umrlih) ili ako će ta vozila koristiti za iznajmljivanje, odnosno ako su namijenjena za daljnu prodaju, tada može koristiti pretporez u cijelosti.

b) Zakon o porezu na dobit

Objekti leasinga koji su nabavljeni putem financijskog leasinga evidentiraju se u dugotrajnoj imovini primatelja leasinga. Takvi objekti leasinga podliježu obračunu amortizacije koja se obračunava u korisnom vijeku trajanja leasinga. Korisni vijek trajanja objekta leasinga povezuje se s trajanjem samog ugovora o leasingu.

Godišnje stope amortizacije utvrđene su čl. 12. t. 5. Zakona o porezu na dobit (Nar. nov., br. 177/04. – 115/16.) a one se *utvrđuju prema amortizacijskom vijeku za svrhe oporezivanja za pojedine su grupe dugotrajne imovine:*

- 1. za građevinske objekte i brodove veće od 1000 BRT (20 godina), 5%,*
- 2. za osnovno stado, osobne automobile (5 godina), 20%,*
- 3. za nematerijalnu imovinu, opremu, vozila, osim za osobne automobile, te za mehanizaciju (4 godine), 25%,*
- 4. za računala, računalnu opremu i programe, mobilne telefone i opremu za računalne mreže (2 godine), 50%,*

⁶ Čl. 61. Zakona o porezu na dodanu vrijednost. Narodne novine [online]. Raspoloživo na: <http://narodne-novine.nn.hr> [pristupljeno 20.05.2018.]

5. za ostalu nespomenutu imovinu (10 godina), 10%.⁷

Navedene godišnje stope amortizacije mogu se podvostručiti, ali se mogu koristiti i niže stope od prethodno navedenih. Trošak amortizacije priznaje se samo za onu imovinu kojom se obavlja djelatnost. Kod osobnih automobila koja ne služe za obavljanje posebnih djelatnosti koje su izrijekom navedene u Zakonu o porezu na dobit, priznaje se 50 % troška amortizacije. Međutim, ako se po osnovi korištenja osobnim automobilom obračunava plaća u naravi, svi triškovi su u cijelosti priznati.

Početak obračuna amortizacije je od prvog dana u mjesecu nakon mjeseca u kojem je objekt leasinga stavljen u upotrebu. Obračun amortizacije prestaje kada je objekt potpuno amortiziran ili je na neki drugi način otuđen. Ako je objekt leasinga u potpunosti otpisan a nije otuđen ostaje u evidenciji do trenutka prodaje, darovanja, uništenja ili nekog drugog načina otuđenja.

2.5.Porezno motrište operativnog leasinga

Najmoprimac kod operativnog leasinga plaća najamninu kroz razdoblje koje je ugovoreno. Plaćanje se vrši na temelju računa koji izdaje leasing društvo. Takva najamnina je za najmoprimca trošak razdoblja. Najmoprimac također snosi i ostale troškove (trošak osiguranja i registracije, tehnički pregled, kazne, poseban porez na cestovna i motorna vozila i slično) što je u pravilu dogovoreno ugovorom o operativnom leasingu.

Porezni položaj troškova operativnog leasinga kod najmoprimca prvenstveno ovisi o tome o kojem se predmetu leasinga radi. Ako je riječ o osobnom automobilu koji će služiti za osobni prijevoz članova uprave i zaposlenika, najmoprimac ima pravo odbiti 50 % poreza na dodanu vrijednosti kao pretporez. Za zaposlenika koji koristi takvo vozilo, a poslodavac (najmoprimac)

⁷ Zakon o porezu na dobit. Narodne novine [online]. Raspoloživo na: <http://narodne-novine.nn.hr> [pristupljeno 20.05.2018.]

je odobrio korištenje vozila i u privatne svrhe, obračunava se plaća u naravi. U slučaju obračuna plaće u naravi svi troškovi povezani s korištenjem vozila su porezno priznati troškovi.

Isto je definirano i od strane Ministarstva financija – Porezna uprava, KLASA: 410-10/18-01/01, od 27. ožujka 2018. godine: ... *prema navedenom, ukoliko se za korištenje pojedinog prijevoznog sredstva za osobni prijevoz ne utvrđuje plaća sukladno propisima o oporezivanju dohotka, ili se to prijevozno sredstvo ne koristi za namjene propisane člankom 25. Pravilnika o porezu na dobit, porezni obveznik je dužan za 50% troškova s pripadajućim PDV-om nastalih u poreznom razdoblju, sukladno članku 7. stavku 1. točki 4. i stavku 3. Zakona o porezu na dobit, uvećati poreznu osnovicu.*⁸

Za sve ostale objekte leasinga, što uključuje i vozila koja će se koristiti za obavljanje redovne djelatnosti koje su posebno navedene u Zakonu o PDV-u i Zakonu o porezu na dobit, najmoprimac ima pravo odbiti cijeli iznos poreza na dodanu vrijednost kao pretporez te su i troškovi u cijelosti priznati.

⁸ Ministarstvo financija – Porezna uprava, Klasa 410-10/18-01/01 [Online]. Raspoloživo na: URL: <http://www.porezna-uprava.hr> [pristupljeno 21.05.2018.].

3. KORIŠTENJE IMOVINE PUTEM LEASINGA KOD TRGOVAČKOG DRUŠTVA

U nastavku je prikazana realizacija leasing posla na hipotetskom trgovačkom društvu Lavanda d.o.o. Prikazana je nabava vozila (autobusa) za redovno poslovanje, te osobnog automobila koji će se koristiti za potrebe osobnog prijevoza zaposlenika i članova uprave. Obje vrste objekata moguće je financirati kroz financijski i kroz operativni leasing. No, odabir načina financiranja utječe na bilancu i račun dobiti i gubitka društva.

Društvo Lavanda d.o.o. samo će naći objekte koji su mu potrebni, odnosno koje želi nabaviti. Cijenu po kojoj nabavlja objekte dogovara s vlasnikom tih objekata odnosno dobavljačem. Nakon toga je potrebno pristupiti leasing društvu radi realizacije financiranja.

3.1. Općenito o trgovačkom društvu

Trgovačko društvo Lavanda d.o.o. je obiteljsko trgovačko društvo koje posluje od 1993. godine. Bavi se:

- organizacijom jednodnevnih i višednevnih izleta te putovanja po RH i inozemstvu,
- iznajmljivanjem autobusa,
- organizacijom učeničkih i maturalnih putovanja, team buildinga, stručnih skupova, kongresa, hodočašća, te dalekih putovanja,
- organizacijom prijevoza radnika s posla na posao.

Društvo je kroz godine napredovalo, neprestanim ulaganjem u novi vozni park, nudeći različite kapacitete autobusa i proširenjem usluga prateći potrebe i očekivanja klijenata. Također društvo ostvaruje stalni rast u kvalitativnom i kvantitativnom smislu, a što potvrđuje i sve veći broj zadovoljnih klijenata i putnika. Kako zahtjevi klijenata na tržištu konstantno rastu, društvo je primorano imati na raspolaganju autobuse vip classe.

Usluga prijevoza obično se vrši za klijente koji zahtijevaju najmodernije i najnovije autobuse s vrhunskom opremom za potrebe svojih poslovnih partnera, turiste koji zahtijevaju i traže vrhunsku uslugu, te su za nju spremni izdvojiti veću količinu novca.

Unazad nekoliko godina društvo intezivno radi i surađuje s nekoliko inozemnih turoperatora iz Kine i Japana, Austrije, Španjolske, Mađarske i Slovenije, za koje vrši prijevoz na turističkim turama u RH i inozemstvu. Društvo na raspolaganju ima kombi vozila, te dvadesetak autobusa. Društvo ima 30 zaposlenih. Kako posluje i kao turistička agencija, dio zaposlenika radi kao turistički radnici, dok su ostali vozači autobusa. Vozači su kvalificirani s dugogodišnjim radnim iskustvom, te govore engleski jezik.

Imovina društva većinom se odnosi na poslovni prostor (turistička agencija i poslovne prostorije), parkiralište za prijevozna sredstva, te sama prijevozna sredstva. Društvo konstantno ulaže u materijalnu imovinu. Društvo nema dugoročnih kredita. Gradnju nekretnina financira iz vlastitih sredstava (i kredita vlasnika) a prijevozna sredstva financira putem leasinga.

U nastavku se nalaze kratke informacije o poslovanju društva u 2017. godini.

Slika 1: Poslovanje trgovačkog društva Lavanda d.o.o. u 2017. godini

POSLOVANJE

Izvor: Autor

Financijska situacija društva je stabilna. Kratkoročna imovina veća je od kratkoročnih obveza. Kapital čini 39 % ukupne pasive, dugoročne obveze se odnose na zaduženja za prijevozna sredstva koja služe za obavljanje redovne djelatnosti.

Društvo je u 2017. godini ostvarilo prihod od 30,8 mil/kn, dok je neto dobit iznosila 287 tis/kn. Manja dobit većim djelom je uzrokovana značajnijim troškom amortizacije u iznosu od 10,8 mil/kn.

3.2. Donošenje odluke uprave društva o obnovi voznog parka

Društvo u svojoj imovini ima i prijevozna sredstva koja su dotrajala. Kako bi ostali konkurentni i odgovorili na zahtjeve tržišta, potrebno je iste zamijeniti. Stara prijevozna sredstva uzrokuju dodatne troškove poput servisa, te rezervnih dijelova što nepovoljno utječe na poslovanje društva. Ta vozila su amortizirana. Stoga društvo donosi odluku o kupovini četiri nova autobusa marke Mercedes benz. Nabavna vrijednost predmetnih vozila je 3.552.000,00 kn (vrijednost 2.841.600,00 kn + 25 % PDV-a 888.000,00 kn).

Društvo također nabavlja osobni automobil Audi A4 koji će koristiti direktor društva u ukupnoj vrijednosti od 384.800,00 kn (vrijednost 301.920,00 kn 25%, PPMV 7.400,00 kn + 25 % PDV-a 75.480,00 kn). Vozilo je novo i do sada nije bilo registrirano u RH te stoga podliježe obvezi plaćanja posebnog poreza na motorna vozila (dalje: PPMV) sukladno odredbama Zakona o posebnom porezu na motorna vozila (Nar. nov., br. 15/13. -127/17. dalje: Zakon o PPMV-u). U konkretnom slučaju taj porez iznosi 7.400,00 kn.

U skladu s čl. 6. Zakona o PPMV-u obveznik plaćanja PPMV-a je fizička i pravna osoba koja, radi uporabe na cestama u RH, stječe motorno vozilo iz čl. 5. st. 1. Zakona o PPMV-u u RH ili koja takvo motorno vozilo na koje nije obračunan i plaćen PPMV uvozi ili unosi u RH. Kada se PPMV zaračunava na računu, on se smatra prolaznom stavkom na koju se ne obračunava PDV u skladu s čl. 41. st. 6. Pravilnika o PDV-u. Naime, u čl. 41. st. 6. Pravilnika o PDV-u je navedeno: ... Iznimno od stavka 5. ovoga članka kada trgovac koji je registriran za prodaju

motornih vozila odnosno leasing društvo, koji ne nabavljaju motorna vozila za vlastite potrebe, u vrijednosti isporuke iskazuju posebni porez na motorna vozila koji se plaća prema posebnom propisu radi uporabe na cestama u Republici Hrvatskoj, a koji prenose na stjecatelja motornog vozila odnosno korisnika leasinga taj iznos poreza ne uključuju u poreznu osnovicu za obračun PDV-a. Prilikom utvrđivanja posebnog poreza na motorna vozila koji se ne uključuje u poreznu osnovicu za obračun PDV-a u obzir se uzima iznos posebnog poreza koji stjecatelj motornog vozila odnosno korisnik leasinga nije otplatio.⁹

Iako PPMV ne podliježe obračunu PDV-a, leasing društvo će na PPMV zaračunati kamatu prema kamatnoj stopi koja je obračunata i na glavicu. Društvo će sva vozila nabaviti putem zaduženja kod jedne od financijskih institucija. Također, društvo će djelomično sudjelovati u financiranju predmetnih autobusa i osobnog vozila.

Za donošenje odluke o najpovoljnijem načinu financiranja treba uzeti u obzir utjecaj pojedinog načina financiranja na sljedeće pokazatelje poslovanja:

- *profitabilnost poduzeća,*
- *novčani tijek poduzeća i*
- *zaduženost poduzeća.*

Odluka o odabiru najpovoljnijeg načina financiranja nabave imovine temelji se na analizi utjecaja pojedinog načina financiranja na navedene pokazatelje.¹⁰

Društvo je zatražilo nekoliko ponuda za financiranje novih autobusa te osobnog automobila kod različitih financijskih institucija. Kod razmatranja ponuda u obzir je uzeta ponuđena kamatna stopa, jednokratna naknada za obradu zahtjeva, trajanje, te ostali relevantni elementi.

⁹ Vuk, J. (2018.) Operativni leasing osobnih automobila, Računovodstvo, revizija i financije [Online], Svibanj 2018, str. 38. i 38. Raspoloživo na: URL: <http://www.rrif.hr> [pristupljeno 10.05.2018.].

¹⁰ Brkanić Pongračić, S. (2011.) Model za donošenje odluke o načinu financiranja nabave investicijskih dobara, Računovodstvo, revizija i financije [Online], Studeni 2011, str. 127. Raspoloživo na: URL: <http://www.rrif.hr> [pristupljeno 10.05.2018.].

Društvo je odlučilo financirati vozila putem leasinga i to kod hipotetskog leasing društva Bonus plus leasing d.o.o. Društvo će sudjelovati u financiranju vlastitim sredstvima u iznosu od 20 % od nabavne cijene. Rok povrata je 5 godina. Ugovorena je kamatna stopa od 5 %, te jednokratna naknada za obradu zahtjeva u iznosu od 0,5 %.

Kako je već navedeno društvo nabavlja četiri nova autobusa, te osobni automobil. Obje vrste objekata mogu se financirati putem financijskog i putem operativnog leasinga. Vrsta leasinga određuje način evidencije zaduženja u poslovnim knjigama društva, te način priznavanja troškova. Usporedbom ove dvije vrste zaduženja možemo doći do zaključka što je za društvo isplativije.

U nastavku se prikazuje kakav utjecaj na društvo ima ovo novo zaduženje (svakog pojedinog objekta) s obzirom na vrstu leasinga.

3.3. Financiranje korištenja imovine putem financijskog leasinga

Primatelj leasinga evidentira financijski leasing u svojim poslovnim knjigama kao imovinu i obveze.

Vrijednost sredstva i obveze za buduća plaćanja leasinga (najma) se na početku leasinga priznaju i evidentiraju u jednakim svotama. To je svota koja je na početku leasinga jednaka fer vrijednosti unajmljene imovine ili sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja leasinga, ovisno o tome što je niže (t. 20. MRS-a 17, odnosno t. 6.24. HSFI-ja 6.). Troškovi koji nastaju prilikom pregovaranja i osiguranja ugovora o leasingu (troškovi konzultacija, odvjetničke usluge, transportni troškovi, jednokratna naknada za obradu predmeta najma) jesu izravni troškovi koji povećavaju vrijednost (trošak nabave) unajmljenog sredstva. Prilikom plaćanja najamnine (leasinga) dolazi do financijskog troška (kamate) i otplate duga na osnovi najma. Kamata se kao financijski trošak mora rasporediti na cijelo razdoblje leasinga i ona ne može povećavati vrijednost unajmljenog sredstva. Objekt leasinga (najma) koji je unajmljen putem financijskog

leasinga i koji je najmoprimac evidentirao u svojim poslovnim knjigama podliježe amortizaciji (t. 27. MRS-a 17).¹¹

Iznos amortizacije sredstva koje se nalazi u financijskom leasingu raspoređuje se na obračunsko razdoblje za očekivano vrijeme korištenja sredstva odnosno trajanja leasinga. Kako kod financijskog leasinga postoji sigurnost da će primatelj leasinga steći vlasništvo do kraja trajanja leasinga, očekivano razdoblje korištenja je koristan vijek trajanja sredstva. U protivnom sredstvo se amortizira u razdoblju koje je kraće od razdoblja trajanja leasinga ili njegova korisnog trajanja.

Kada bi društvo imalo za cilj vlasništvo nad objektima leasinga po isteku financiranja onda bi za način financiranja trebalo izabrati financijski leasing.

3.3.1. Financijski leasing autobusa

U slučaju financiranja autobusa putem financijskog leasinga društvo je prihvatilo ponudu leasing društva na rok od pet godina i uz 20 % učešća. Otkupna rata iznosi 1.000,00 kn (po svakom autobusu). U nastavku slijedi otplatni plan izrađen na temelju dogovorenih uvjeta za jedan autobus:

¹¹ Horvat Jurec, K. (2012.) Računovodstvo financijskog leasinga (najma), Računovodstvo, revizija i financije [Online], Lipanj 2012, str. 22-23. Raspoloživo na: URL: <http://www.rriif.hr> [pristupljeno 10.05.2018.].

Slika 2: Otplatni plan za financijski leasing autobusa

OTPLATNI PLAN UZ UGOVOR O FINANCIJSKOM LEASINGU

Datum ispisa: **22.5.2018.**

Primatelj leasinga: **LAVANDA d.o.o.**

Predmet leasinga: **MERCEDES-BENZ AUTOBUSI MERCEDES**

Nabavna vrijednost objekta **888.000,00 kn**

Trajanje ugovora u mjesecima: **60**

Učešće: **177.600,00 kn**

Godišnja kamatna stopa: **5,00%**

Iznos financiranja: **710.400,00 kn**

Realna godišnja kamatna stopa (EKS) :

5,36%

Otkupna vrijednost: **1.000,00 kn**

Datum dospelja	Broj rate	Ukupno	Glavnica	Kamate	Ostatak glavnice
15.06.2018	1	13.391,42	10.431,42	2.960,00	699.968,58
15.07.2018	2	13.391,42	10.474,88	2.916,54	689.493,70
15.08.2018	3	13.391,42	10.518,53	2.872,89	678.975,17
15.09.2018	4	13.391,42	10.562,36	2.829,06	668.412,81
15.10.2018	5	13.391,42	10.606,37	2.785,05	657.806,44
15.11.2018	6	13.391,42	10.650,56	2.740,86	647.155,88
15.12.2018	7	13.391,42	10.694,94	2.696,48	636.460,94
15.01.2019	8	13.391,42	10.739,50	2.651,92	625.721,44
15.02.2019	9	13.391,42	10.784,25	2.607,17	614.937,19
15.03.2019	10	13.391,42	10.829,18	2.562,24	604.108,01
.....					
15.07.2022	50	13.391,42	12.788,74	602,68	131.855,08
15.08.2022	51	13.391,42	12.842,02	549,40	119.013,06
15.09.2022	52	13.391,42	12.895,53	495,89	106.117,53
15.10.2022	53	13.391,42	12.949,26	442,16	93.168,27
15.11.2022	54	13.391,42	13.003,22	388,20	80.165,05
15.12.2022	55	13.391,42	13.057,40	334,02	67.107,65
15.01.2023	56	13.391,42	13.111,80	279,62	53.995,85
15.02.2023	57	13.391,42	13.166,44	224,98	40.829,41
15.03.2023	58	13.391,42	13.221,30	170,12	27.608,11
15.04.2023	59	13.391,42	13.276,39	115,03	14.331,72
15.05.2023	60	13.391,42	13.331,72	59,70	1.000,00

Otkupna vrijednost:

1.000,00 kn

Izvor: Autor

Iz otplatnog plana vidljivo je da se u početku otplate rata sastoji većim dijelom od kamate dok je pripadajući dio glavnice manji. Na kraju otplate situacija je obrnuta. Ratu većim dijelom čini preostala glavnica. Nakon što društvo plati otkupnu vrijednost postaje vlasnikom autobusa.

Dana 24. svibnja 2018. godine sklopljeni su Ugovori o financijskom leasingu (za svaki pojedini objekt leasinga sklapa se novi ugovor) između leasing kuće Bonus plus leasing d.o.o. i trgovačkog društva Lavanda d.o.o. za financiranje četiri nova autobusa. Ukupna nabavna cijena sva četiri autobusa s PDV-om iznosi 3.552.000,00 kn (vrijednost 2.841.600,00 kn + 25 % PDV-a 888.000,00 kn). Nabavna cijena jednog autobusa je 888.000,00 kn (vrijednost 710.400,00 kn + 25 % PDV-a 177.600,00 kn). Društvo sudjeluje u financiranju vlastitim sredstvima u ukupnom iznosu od 710.400,00 kn (177.600,00 kn po svakom autobusu) što predstavlja 20 % na nabavnu cijenu s PDV-om. Učešće se oduzima od nabavne cijene te se na ostatak duga obračunavaju kamate. Kamatna stopa iznosi 5 % godišnje. Trošak jednokratne naknade za obradu zahtjeva iznosi 0,5 % odnosno 4.440,00 kn (vrijednost 3.552,00 kn + 25 % PDV-a 888,00 kn) po svakom ugovoru. Ukupni trošak jednokratne naknade iznosi 17.760,00 kn (vrijednost 14.208,00 kn + 25% PDV-a 3.552,00 kn).

Društvo Lavanda d.o.o. zaprimilo je račune za autobuse koji su predmet ugovora o leasingu (za svaki autobus je ispostavljen poseban račun).

Knjiženje u glavnoj knjizi društva Lavanda d.o.o.:

253 Dug. obveza iz fin. leasinga		0373 Autobusi u pripremi		140012 Pretporez	
(2) 177.600,00	888.000,00 (1)	(1) 710.400,00	2.841.600,00 (4)	(1) 177.600,00	
(2) 177.600,00	888.000,00 (1)	(1) 710.400,00		(1) 177.600,00	
(2) 177.600,00	888.000,00 (1)	(1) 710.400,00		(1) 177.600,00	
(2) 177.600,00	888.000,00 (1)	(1) 710.400,00		(1) 177.600,00	
				(3) 888,00	
				(3) 888,00	
				(3) 888,00	
				(3) 888,00	

479 Ostali fin. rashodi		1000 Žiro račun		03205 Autobusi	
(3) 3.552,00		S ^o X	177.600,00 (2)	(4) 2.841.600,00	
(3) 3.552,00			177.600,00 (2)		
(3) 3.552,00			177.600,00 (2)		
(3) 3.552,00			177.600,00 (2)		
			4.440,00 (3)		
			4.440,00 (3)		
			4.440,00 (3)		

Opis knjiženja:

1. Nabava autobusa po primljenim računima.
2. Uplata učešća.
3. Uplata jednokratne naknade.
4. Autobusi su stavljeni u upotrebu.

Autobusi su stavljeni u uporabu 27. svibnja 2018. godine. Godišnja stopa amortizacije iznosi 20 %.

Objekt leasinga (najma) koji je unajmljen putem financijskog leasinga i koji je najmoprimac evidentirao u svojim poslovnim knjigama podliježe amortizaciji (t. 27. MRS-a 17). Amortizacijska svota unajmljenog sredstva sustavno se raspoređuje na svako obračunsko razdoblje za očekivano vrijeme korištenja sredstva. Ako postoji sigurnost da će najmoprimac steći vlasništvo do kraja trajanja najma, očekivano razdoblje korištenja je koristan vijek trajanja sredstava, a u protivnom sredstvo se amortizira u razdoblju koje je kraće od razdoblja trajanja leasinga ili njegova korisnog trajanja.¹²

Primljene su obavijesti o dospijeću prve rate po ugovorima u iznosu od 13.391,42 kn (vrijednost 10.431,42 kn + 25 % PDV-a 2.960,00 kn). Ukupni mjesečni trošak po ratama iznosi 53.656,68 (vrijednosti 41.725,68 kn + 25% PDV-a 11.840,00 kn).

¹² Horvat Jurec, K. (2012.) Računovodstvo financijskog leasinga (najma), Računovodstvo, revizija i financije [Online], Lipanj 2012, str. 22-23. Raspoloživo na: URL: <http://www.rriif.hr> [pristupljeno 10.05.2018.].

Knjiženje u glavnoj knjizi društva Lavanda d.o.o.:

2158 Obveza za kamatu		4731 Kamate na leasing poslove		1000 Žiro račun	
(2) 2.960,00	2.960,00 (1)	(1) 2.960,00		S ^o X	13.391,42 (2)
(2) 2.960,00	2.960,00 (1)	(1) 2.960,00			13.391,42 (2)
(2) 2.960,00	2.960,00 (1)	(1) 2.960,00			13.391,42 (2)
(2) 2.960,00	2.960,00 (1)	(1) 2.960,00			13.391,42 (2)

253 Dug. obveza iz fin. leasinga

(2) 10.431,42	S ^o 2.841.600,00
(2) 10.431,42	
(2) 10.431,42	
(2) 10.431,42	

Opis knjiženja:

1. Knjiži se obveza za kamatu prema primljenom obračunu.
2. Plaćanje prvih rata.

Na kraju poslovne godine obračunava se i knjiži amortizacija autobusa.

Svota godišnje amortizacije za autobuse: $2.841.600,00 \text{ kn} \times 7 \times 20 / 1200 = 331.520,00 \text{ kn}$

0392 Ak. amortiz. autobusa		4314 Amortizacija trans. sredst.	
	331.520,00 (1)	(1) 331.520,00	

Opis knjiženja:

1. Knjiženje godišnje svote amortizacije

3.3.2. Financijski leasing osobnog automobila

U slučaju financiranja osobnog automobila putem financijskog leasinga, društvo je prihvatilo ponudu leasing društva na rok od pet godina i uz plaćanje 20 % učešća. Otkupna rata iznosi 1.000,00 kn. U nastavku slijedi otplatni plan izrađen na temelju dogovorenih uvjeta.

Slika 3: Otplatni plan za financijski leasing osobnog automobila

OTPLATNI PLAN UZ UGOVOR O FINANCIJSKOM LEASINGU

Datum ispisa: 22.5.2018.

Primatelj leasinga: LAVANDA D.O.O.

Predmet leasinga: AUDI A4 (Diesel)

Nabavna vrijednost objekta 384.800,00 kn

Trajanje ugovora u mjesecima: 60

Učešće: 76.960,00 kn

Godišnja kamatna stopa: 5,00%

Iznos financiranja: 307.840,00 kn

Realna godišnja kamatna stopa (EKS): 5,36%

Otkupna vrijednost: 1.000,00 kn

Datum dospijeća	Broj rate	Ukupno	Glavnica	Kamate	Ostatak glavnice
15.06.2018	1	5.794,61	4.511,95	1.282,66	303.328,05
15.07.2018	2	5.794,61	4.530,74	1.263,87	298.797,31
15.08.2018	3	5.794,61	4.549,62	1.244,99	294.247,69
15.09.2018	4	5.794,61	4.568,58	1.226,03	289.679,11
15.10.2018	5	5.794,61	4.587,62	1.206,99	285.091,49
15.11.2018	6	5.794,61	4.606,73	1.187,88	280.484,76
15.12.2018	7	5.794,61	4.625,93	1.168,68	275.858,83
15.01.2019	8	5.794,61	4.645,20	1.149,41	271.213,63
15.02.2019	9	5.794,61	4.664,56	1.130,05	266.549,07
15.03.2019	10	5.794,61	4.683,98	1.110,63	261.865,09
.....					
15.07.2022	50	5.794,61	5.531,56	263,05	57.599,65
15.08.2022	51	5.794,61	5.554,62	239,99	52.045,03
15.09.2022	52	5.794,61	5.577,75	216,86	46.467,28
15.10.2022	53	5.794,61	5.600,99	193,62	40.866,29
15.11.2022	54	5.794,61	5.624,33	170,28	35.241,96
15.12.2022	55	5.794,61	5.647,77	146,84	29.594,19
15.01.2023	56	5.794,61	5.671,30	123,31	23.922,89
15.02.2023	57	5.794,61	5.694,93	99,68	18.227,96
15.03.2023	58	5.794,61	5.718,66	75,95	12.509,30
15.04.2023	59	5.794,61	5.742,49	52,12	6.766,81
15.05.2023	60	5.794,61	5.766,81	27,80	1.000,00

Otkupna vrijednost:

1.000,00 kn

Izvor: Autor

I kod ovog otplatnog plana vidljivo je da se u početku otplate rata sastoji većim dijelom od kamate, dok je pripadajući dio glavnice manji.

Pripadajući dio PPMV-a sadržan je u glavnici, a kamata na PPMV je dio ukupne kamate. Na kraju otplate situacija je obrnuta. Ratu većim dijelom čini preostala glavnica. Nakon što društvo plati otkupnu vrijednost postaje vlasnikom vozila.

Dana 24. svibnja 2018. godine sklopljen je Ugovor o financijskom leasingu između leasing kuće Bonus plus leasing d.o.o. i trgovačkog društva Lavanda d.o.o. za financiranje osobnog automobila Audi A4. Nabavna cijena osobnog vozila s PDV-om iznosi 384.800,00 kn (vrijednost 301.920,00 kn, PPMV 7.400,00 kn + 25 % PDV-a 75.480,00 kn). Društvo sudjeluje u financiranju vlastitim sredstvima u ukupnom iznosu od 76.960,00 kn što predstavlja 20 % na nabavnu cijenu s PDV-om. Učešće se oduzima od nabavne cijene te se na ostatak duga obračunavaju kamate. Kamatna stopa iznosi 5 % godišnje. Trošak jednokratne naknade za obradu zahtjeva iznosi 0,5 % odnosno 1.546,60 kn.

Društvo Lavanda d.o.o. zaprimilo je račun za osobni automobil. Kako se ovdje radi o vozilu koje ne služi za obavljanje djelatnosti kod koje je dopušten odbitak pretporeza u cijelosti, društvo može po računu koristiti kao pretporez samo 50 % navedene svote.

Obračun korištenog pretporeza: $75.480,00 \text{ kn} \times 50 \% = 37.740,00 \text{ kn}$.

Npriznati iznos pretporeza iznosi 37.740,00 kn.

Knjiženje u poslovnim knjiga društva Lavanda d.o.o.:

253 Dug. obveza iz fin. leasinga		0373 Osobno vozilo u pripremi		140012 Pret porez	
(2) 76.960,00	384.800,00 (1)	(1) 309.320,00	309.320,00 (4)	(1) 37.740,00	
				(3) 386,40	
0330 50% pret poreza oso. autom.		1000 Žiro račun		479 Ostali fin. rashodi	
(1) 37.740,00		S ^o X	76.960,00 (2)	(3) 1.546,60	
			1.933,00 (3)		
03200 Osobno vozilo					
(4) 309.320,00					

Opis knjiženja:

1. Nabava osobnog automobila na financijski leasing.
2. Plaćanje učešća.
3. Plaćanje jednokratne naknade.
4. Osobni automobil stavljen je u uporabu.

Osobni automobil stavljen je u uporabu 27. svibnja 2018. godine. Godišnja stopa amortizacije iznosi 20 %.

Lavanda d.o.o. zaprimilo je obavijest o dospjeću prve ratu u iznosu od 5.794,61 kn (vrijednost 4.511,95 kn, kamate 1.282,66 kn).

Knjiženja prve rate financijskog leasinga:

2158 Obveza za kamatu		4731 Kamate na leasing poslove		1000 Žiro račun	
	1.282,66 (1)	(1) 1.282,66		S ^o X	5.794,61 (2)

253 Dug. obveza iz fin. leasinga	
(2) 5.794,61	S ^o 343.160,00

Opis knjiženja:

1. Knjiži se obveza za kamatu.
2. Plaćanje prve rate.

Na kraju poslovne godine obračunava se i knjiži amortizacija osobnog automobila.

U nastavku je prikazan obračun amortizacije te primjer knjiženja.

Svota godišnje amortizacije: $309.320,00 \text{ kn} \times 7 \times 20 / 1200 = 36.087,33 \text{ kn}$

Obračun troška amortizacije koji se priznaje: $36.087,33 \text{ kn} \times 50 \% = 18.043,67 \text{ kn}$

Nepriznati trošak amortizacije iznosi 18.043,67 kn.

Svota godišnje amortizacije nepriznatog PDV-a: $37.740,00 \text{ kn} \times 7 \times 20 / 1200 = 4.403,00 \text{ kn}$

Knjiženje:

0393 Ak. amort. os. vozila	4320 50% Amortizacija o. voz.	4321 50% Amortizacija o. voz.
36.087,33 (1)	(1) 18.043,67	(1) 18.043,67
0395 Ak. Am. 50% pretpo. os. aut.	4323 Amortizacija nepriznatog PDV-a	
4.403,00 (2)	(2) 4.403,00	

□

Opis knjiženja:

1. Knjiženje amortizacije osobnog automobila
2. Knjiženje amortizacije nepriznatog PDV-a.

Kada bi zaposleniku bilo dopušteno korištenje osobnog automobila za privatne potrebe, društvo bi obračunavalo plaću u naravi. Iako bi trošak amortizacije bio u cjelosti priznat društvo bi imalo i trošak plaće u naravi. Plaća u naravi s osnova korištenja osobnih vozila koja su u financijskom leasingu utvrđuje se na način da se nabava vrijednost vozila pomnoži sa 1%. Dobivena svota je neto svota plaće u naravi koja se treba „podići“ na bruto. *Prema odredbi članka 22. stavka 1. Pravilnika o porezu na dohodak propisano je da se vrijednost primitaka u naravi utvrđuje prema tržišnoj vrijednosti tih primitaka koja je važeća u mjestu davanja (s uključenim PDV-om). Prema stavku 3. točki 5. istog članka Pravilnika pri korištenju prijevoznih sredstava – primitak je iznos u visini od 1% nabavne vrijednosti prijevoznih sredstava mjesečno (uvećano za PDV) odnosno u visini 20% od mjesečne rate za operativni leasing ili dugotrajni najam (uvećano za PDV), bez obzira na opseg korištenja prijevoznih sredstava za osobni prijevoz u privatne svrhe. Primitak se može utvrđivati i prema opsegu stvarnog korištenja. Ako se prijevozna sredstva daju na korištenje u privatne svrhe, poslodavac i isplatiatelj primitka odnosno plaće obvezan je donijeti odluku o načinu i uvjetima tog korištenja, kao i načinu utvrđivanja plaće radnika i osoba koje ostvaruju primitke iz članka 21. Zakona po toj osnovi. Također napominjemo da ako se plaća po toj osnovi utvrđuje prema opsegu stvarnog korištenja,*

poslodavac i isplatitelj primitka odnosno plaće obvezan je voditi evidenciju o prijeđenoj kilometraži i vremenu korištenja u privatne svrhe, a način vođenja te evidencije utvrđuje se navedenom odlukom. Obveza vođenje evidencije o korištenju sredstava za osobni prijevoz, osim u navedenom slučaju stvarnog korištenja, za porezne svrhe, nije propisano ili obvezno.¹³

Primjer obračuna plaće u naravi:

Zaposlenik živi u Zagrebu, te nema uzdržavanih osoba. Ostvaruje mjesečnu plaću u novcu u iznosu od 10.000,00 kn, te plaću u naravi u iznosu od 3.848,00 kn. Osobni odbitak koristi se samo kod obračuna plaće koji zaposlenik prima u novcu. Doprinosi iz plaće i doprinosi na plaću obračunavaju se i na plaću u novcu i na plaću u naravi.

R.B.	OPIS	PLAĆA		
		U NOVCU	U NARAVI	UKUPNO
1	DOHODAK - PLAĆA (BRUTO SVOTA)	10.000,00	3.848,00	13.848,00
2	DOPRINOS ZA MIROVINSKO OSIGURANJE	2.000,00	769,60	2.769,60
	I STUP 15%	1.500,00	577,20	2.077,20
	II STUP 5%	500,00	192,40	692,40
3	DOHODAK UMANJEN ZA DOPRINOSE	8.000,00	3.078,40	11.078,40
4	UKUPNI ODBICI (UKUPNO)	3.800,00	-	3.800,00
	osnovni odbitak	3.800,00	-	3.800,00
5	OSNOVICA ZA POREZ	4.200,00	3.078,40	7.278,40
	24%	1.008,00	738,82	1.746,82
	36%	-	-	-
6	UKUPNI POREZ NA DOHODAK	1.008,00	738,82	1.746,82
7	PRIREZ NA POREZ NA DOHODAK	181,44	132,99	314,43
8	UKUPNI POREZ I PRIREZ	1.189,44	871,80	2.061,24
9	NETO PLAĆA	6.810,56	2.206,60	9.017,16
10	DOPRINOSI NA PLAĆU 17,20%	1.720,00	661,86	2.381,86
	doprinos za zdravstveno osiguranje 15%	1.500,00	577,20	2.077,20
	doprinos za ZO u slučaju ozljede i prof. bolesti 0,50%	50,00	19,24	69,24
	doprinos za zapošljavanje 1,7%	170,00	65,42	235,42
	SVEUKUPNO TROŠAK PLAĆE	11.720,00	4.509,86	16.229,86

¹³ Ministarstvo financija – Porezna uprava, Klasa 410-10/18-01/01 [Online]. Raspoloživo na: URL: <http://www.porezna-uprava.hr> [pristupljeno 21.05.2018.].

Dakle osim troškova same najamnine, te amortizacije društvo ima trošak plaće u naravi u visini 4.509,86 kn.

3.4. Financiranje korištenja imovine putem operativnog leasinga

Dva najčešća oblika operativnog leasinga su operativni leasing s jamčevinom, te operativni leasing s predujmom naknade odnosno unaprijed plaćenom najamninom. I predujam naknade i jamčevina smanjuju glavnica, međutim jamčevinu je leasing društvo dužno vratiti primatelju leasinga po isteku ugovora o leasingu pod uvjetom da je primatelj leasinga izvršio sve obveze prema leasing društvu (vraćanje objekta leasing društvu te plaćanje svih obveza s osnova ugovora). Za uplaćeni predujam naknade leasing društvo izdaje primatelju leasinga račun na temelju kojeg primatelj leasinga razgraničava predujam naknade sukladno ugovorenoj otplati. Račun sadrži i pripadajući dio PDV-a, koji primatelj leasinga također razgraničava na razdoblje trajanja leasinga, te priznaje pripadajući dio PDV-a iz predujma naknade u razdoblju na koji se predujam naknade odnosi. Razlika u ta dva proizvoda vidljiva je također i u strukturi i visini ukupne leasing naknade.

Tablica 1: **Operativni leasing**

R.B.	OPIS	UDIO
1.	Operativni leasing s jamčevinom	
	Neto vrijednost objekta leasinga	100%
	<i>Jamčevina¹⁴</i>	20%
	<i>Otplata kroz godine</i>	80%
2.	Operativni leasing s predujmom naknade odnosno posebnom najamninom	
	Neto vrijednost objekta leasinga	100%
	<i>Predujam naknade odnosno unaprijed plaćena najamnina</i>	20%
	<i>Otplata kroz godine</i>	60%
	<i>Ostatak vrijednosti</i>	20%

Izvor: Autor

¹⁴ Kod ove vrste operativnog leasinga jamčevina predstavlja ostatak vrijednosti po isteku leasing ugovora

Mjesečno opterećenje kod operativnog leasinga s predujmom naknade je manje jer se kroz period otplate otplaćuje 60 % vrijednosti objekta leasinga. Kod operativnog leasinga leasing društvo ne izdaje račun na cijelu vrijednost objekta leasinga kako je to slučaj kod financijskog leasinga. Leasing društvo će primatelju leasinga izdati račun za plaćeni predujam naknade/jamčevinu. Predujam naknade se razgraničava sukladno otplati leasinga. Račun sadrži i pripadajući dio PDV-a, koji primatelj leasinga također razgraničava na razdoblje trajanja leasinga, te priznaje pripadajući dio PDV-a iz predujma naknade u razdoblju na koji se predujam naknade odnosi (priznavanje PDV-a ovisi o objektu leasinga).

Jamčevina je osiguranje po ugovoru o leasingu te je leasing društvo dužno vratiti jamčevinu primatelju leasinga po isteku ugovora o leasingu pod uvjetom da je primatelj leasinga izvršio sve obveze prema leasing društvu (vraćanje objekta te plaćanje svih obveza). Stoga se na jamčevinu ne zaračunava PDV, te leasing društvo za jamčevinu ne izdaje račun. Jamčevina se u poslovnim knjigama primatelja leasinga evidentira kao potraživanje za jamčevinu.

Leasing društvo izdaje primatelju leasinga mjesečni račun za najamninu. Račun za najamninu sastoji se od neto iznosa najamnine, odnosno dijela vrijednosti objekta leasinga i kamate razdoblja te pripadajućeg PDV-a. Ovisno o objektu leasinga iznos PDV-a biti će pretporez, a neto najamnina čini trošak razdoblja u računu dobiti i gubitka.

3.4.1. Financiranje autobusa putem operativnog leasinga s predujmom naknade

U slučaju operativnog leasinga uz plaćanje predujma naknade prihvaćena je ponuda na rok od pet godina i uz 20 % predujma naknade. Ostatak vrijednosti iznosi 20 %. U nastavku slijedi otplatni plan (primjer za jedan autobus).

Slika 4: Otplatni plan za operativni leasing s predujmom naknade za autobus

OTPLATNI PLAN UZ UGOVOR O OPERATIVNOM LEASINGU S OSTATKOM VRIJEDNOSTI

Datum ispisa: **22.5.2018.**

Primatelj leasinga: **LAVANDA D.O.O.**

Predmet leasinga: **MERCEDES-BENZ AUTOBUSI MERCEDES**

Nabavna vrijednost predmeta:	710.400,00 kn	Trajanje ugovora (mj.):	60
Iznos jamčevine	0,00 kn		
Predujam naknade bez PDV-a	142.080,00 kn		
Predvidivi ostatak vrijednosti po isteku ugovorenog trajanja Ugovora bez PDV-a:	142.080,00 kn		

Ukupni iznos naknada s PDV-om:

829.715,40 kn

Ukupni iznos naknada predstavlja zbroj svih naknada koje davatelj leasinga zaračunava primatelju leasinga a koje su poznate i izvjesne u trenutku sklapanja ugovora o leasingu (zbroj svih mjesečnih obroka, naknade za obradu ugovora i predujma naknade).

Datum	Broj rate	Neto obrok	PDV	Ukupno
15.06.2018	1	8.635,67	2.158,92	10.794,59
15.07.2018	2	8.635,67	2.158,92	10.794,59
15.08.2018	3	8.635,67	2.158,92	10.794,59
15.09.2018	4	8.635,67	2.158,92	10.794,59
15.10.2018	5	8.635,67	2.158,92	10.794,59
15.11.2018	6	8.635,67	2.158,92	10.794,59
15.12.2018	7	8.635,67	2.158,92	10.794,59
15.01.2019	8	8.635,67	2.158,92	10.794,59
15.02.2019	9	8.635,67	2.158,92	10.794,59
15.03.2019	10	8.635,67	2.158,92	10.794,59
.....				
15.07.2022	50	8.635,67	2.158,92	10.794,59
15.08.2022	51	8.635,67	2.158,92	10.794,59
15.09.2022	52	8.635,67	2.158,92	10.794,59
15.10.2022	53	8.635,67	2.158,92	10.794,59
15.11.2022	54	8.635,67	2.158,92	10.794,59
15.12.2022	55	8.635,67	2.158,92	10.794,59
15.01.2023	56	8.635,67	2.158,92	10.794,59
15.02.2023	57	8.635,67	2.158,92	10.794,59
15.03.2023	58	8.635,67	2.158,92	10.794,59
15.04.2023	59	8.635,67	2.158,92	10.794,59
15.05.2023	60	8.635,67	2.158,92	10.794,59

Izvor: Autor

Kod ove vrste leasinga rata je jednaka za cijelo vrijeme trajanja leasinga. Po otplati zadnje rate društvo je u obvezi vratiti autobus leasing društvu.

Dana 24. svibnja 2018. godine sklopljeni su Ugovori o operativnom leasingu s ostatkom vrijednosti između leasing kuće Bonus plus leasing d.o.o. i trgovačkog društva Lavanda d.o.o. za financiranje četiri nova autobusa. Ukupna nabavna cijena sva četiri autobusa bez PDV-a iznosi 2.841.600,00 kn (710.400,00 kn po autobusu). Društvo sudjeluje u financiranju vlastitim sredstvima u ukupnom iznosu od 568.320,00 kn (142.080,00 kn po autobusu) što predstavlja 20 % od cijene autobusa bez PDV-a.

Kamatna stopa iznosi 5 % godišnje. Trošak jednokratne naknade za obradu zahtjeva po jednom autobusu iznosi 0,5 % odnosno 4.440,00 kn (vrijednost 3.552,00 kn + 25% PDV-a 888,00 kn). Ukupni trošak jednokratne naknade iznosi 17.760,00 kn (vrijednost 14.208,00 kn + 25% PDV-a 3.552,00 kn).

Društvo Lavanda d.o.o. zaprimilo je račune za predujam naknade za svaki pojedini autobus. Svaki račun glasi na iznos od 177.600,00 kn (vrijednost 142.080,00 kn + 25% PDV-a 35.520,00 kn). Ukupna vrijednost svih računa je 710.400,00 kn (vrijednost 568.320,00 kn + 25 % PDV-a 142.080,00 kn). Također je primljen račun za plaćanje jednokratne naknade za obradu zahtjeva u iznosu od 4.440,00 kn (3.552,00 kn + 25 % PDV-a 888,00 kn) po svakom pojedinom autobus.

Knjiženje u poslovnim knjigama društva Lavanda d.o.o.:

1000 Žiro račun		19010 Unaprijed plaćena zakupnina		1408 PP koji još nije mog. pr.	
	177.600,00 (1)	(1) 142.080,00		(1) 35.520,00	
	177.600,00 (1)	(1) 142.080,00		(1) 35.520,00	
	177.600,00 (1)	(1) 142.080,00		(1) 35.520,00	
	177.600,00 (1)	(1) 142.080,00		(1) 35.520,00	

4142 Usluga opera. leas.		140012 Pret porez		2204 Dobavljač iz OL-a	
(2) 3.552,00		(2) 888,00			4.440,00 (2)
(2) 3.552,00		(2) 888,00			4.440,00 (2)
(2) 3.552,00		(2) 888,00			4.440,00 (2)
(2) 3.552,00		(2) 888,00			4.440,00 (2)

Opis knjiženja:

1. Knjiži se predujam naknade koji je plaćen.
2. Plaćanje jednokratne naknade.

Iznosi pretporeza iz računa za predujam naknade i jednokratni trošak su u cijelosti porezno priznati troškovi. Međutim pretporez kod autobusa će se razgraničavati sukladno otplati.

Obračun mjesečnog priznavanja pretporeza iz predujma naknade po četiri autobusa:
142.080,00 / 60 = 2.368,00 kn.

Obračun mjesečnog troška unaprijed plaćenog predujma naknade po četiri autobusa:
568.320,00 / 60 = 9.472,00 kn.

Primljeni su računi za najamnine, svaki u iznosu od 10.794,59 kn (vrijednost 8.635,67 kn + 25 % PDV-a 2.158,92 kn).

Knjiženje u poslovnim knjigama društva Lavanda d.o.o.:

4142 Usluga opera. leas	140012 Pretporez	2204 Dobavljač
(1) 8.635,67	(1) 2.158,92	10.794,59 (1)
(1) 8.635,67	(1) 2.158,92	10.794,59 (1)
(1) 8.635,67	(1) 2.158,92	10.794,59 (1)
(1) 8.635,67	(1) 2.158,92	10.794,59 (1)

4140 Zakupnine	140012 Pretporez	19010 Unaprijed pl. zaku.
(2) 9.472,00	(2) 2.368,00	S ^o 568.320,00 9.472,00 (2)

1408 PP koji još nije mog. pr.	
S ^o 142.080,00	2.368,00 (2)

Opis knjiženja:

1. Knjiženje mjesečnih najamnina po svakom ugovoru
2. Knjiženje pripadajućeg dijela PDV-a iz najamnine te troška mjesečne najamnine za četiri autobusa

Ukupni mjesečni troškovi za četiri autobusa za najminu iznose 44.014,68 kn od čega se 34.542,68 kn odnosi na trošak mjesečne rate i 9.472,00 kn na trošak pripadajućeg dijela unaprijed plaćenog predujma naknade.

3.4.2. Financiranje autobusa putem operativnog leasinga s jamčevinom

U slučaju operativnog leasinga uz plaćanje jamčevine također ćemo pretpostaviti da je prihvaćena ponuda na rok od pet godina i uz 20 % jamčevine. Uplaćena jamčevina predstavlja ostatak vrijednosti koji također iznosi 20 %. U nastavku slijedi otplatni plan (primjer za jedan autobus):

Slika 5: Otplatni plan za operativni leasing s jamčevinom za autobus

OTPLATNI PLAN UZ UGOVOR O OPERATIVNOM LEASINGU

Datum ispisa: **22.5.2018.**

Primatelj leasinga: **LAVANDA D.O.O.**
 Predmet leasinga: **MERCEDES-BENZ AUTOBUSI MERCEDES**

Nabavna vrijednost predmeta: **888.000,00 kn** Trajanje ugovora (mj.): **60**
 Iznos jamčevine **142.080,00 kn**

Predvidivi ostatak vrijednosti
 po isteku ugovorenog trajanja
 Ugovora bez PDV-a: **142.080,00 kn**

Ukupni iznos naknada s PDV-om :
808.807,80 kn

Ukupni iznos naknada predstavlja zbroj svih naknada koje davatelj leasinga zaračunava primatelju leasinga a koje su poznate i izvjesne u trenutku sklapanja ugovora o leasingu (zbroj svih mjesečnih obroka i naknade za obradu ugovora. Jamčevina nije dio ukupne naknade, već je dio izdataka primatelja leasinga vezanih uz osiguranje od potencijalnih rizika).

Datum dospjeća	Broj obroka	Neto obrok	PDV	Ukupno
15.06.2018	1	10.724,90	2.681,23	13.406,13
15.07.2018	2	10.724,90	2.681,23	13.406,13
15.08.2018	3	10.724,90	2.681,23	13.406,13
15.09.2018	4	10.724,90	2.681,23	13.406,13
15.10.2018	5	10.724,90	2.681,23	13.406,13
15.11.2018	6	10.724,90	2.681,23	13.406,13
15.12.2018	7	10.724,90	2.681,23	13.406,13
15.01.2019	8	10.724,90	2.681,23	13.406,13
15.02.2019	9	10.724,90	2.681,23	13.406,13
15.03.2019	10	10.724,90	2.681,23	13.406,13
.....				
15.07.2022	50	10.724,90	2.681,23	13.406,13
15.08.2022	51	10.724,90	2.681,23	13.406,13
15.09.2022	52	10.724,90	2.681,23	13.406,13
15.10.2022	53	10.724,90	2.681,23	13.406,13
15.11.2022	54	10.724,90	2.681,23	13.406,13
15.12.2022	55	10.724,90	2.681,23	13.406,13
15.01.2023	56	10.724,90	2.681,23	13.406,13
15.02.2023	57	10.724,90	2.681,23	13.406,13
15.03.2023	58	10.724,90	2.681,23	13.406,13
15.04.2023	59	10.724,90	2.681,23	13.406,13
15.05.2023	60	10.724,90	2.681,23	13.406,13

Izvor: Autor

I kod ove vrste leasinga rata je jednaka za cijelo vrijeme trajanja leasinga. Međutim veća je od one kod operativnog leasinga s predujmom naknade. Kako smo već ranije naveli kod operativnog leasinga s jamčevinom društvo otplaćuje 80 % vrijednosti objekta. Po otplati zadnje rate društvo je u obvezi vratiti autobus leasing društvu, a leasing društvo će vratiti jamčevinu ukoliko društvo izvrši sve svoje obveze s osnova ugovora o leasingu, te vrati objekt leasinga u roku, na način i u stanju kako je ugovorno definirano.

Dana 24. svibnja 2018. godine sklopljeni su Ugovori o operativnom leasingu između leasing kuće Bonus plus leasing d.o.o. i trgovačkog društva Lavanda d.o.o. za financiranje četiri nova autobusa. Ukupna nabavna cijena sva četiri autobusa bez PDV-a iznosi 2.841.600,00 kn (710.400,00 kn po autobusu). Društvo sudjeluje u financiranju vlastitim sredstvima u ukupnom iznosu od 568.320,00 kn (142.080,00 kn po autobusu) što predstavlja 20 % od vrijednosti bez PDV-a.

Kamatna stopa iznosi 5 % godišnje. Trošak jednokratne naknade za obradu zahtjeva iznosi 0,5 % odnosno 14.208,00 kn (3.552,00 kn po autobusu). Kako se ne izdaje račun za jamčevinu, leasing društvo izdaje poziv za plaćanje jamčevine, a podloga za knjiženje je sam ugovor o leasingu. Jamčevina po svakom ugovoru iznosi 142.080,00 kn. Ukupna vrijednost svih računa za jamčevinu iznosi 568.320,00 kn. Također je primljen račun za plaćanje jednokratne naknade za obradu zahtjeva u iznosu od 4.440,00 kn (3.552,00 kn + 25% PDV-a 888,00 kn) po svakom pojedinom autobusu.

Knjiženje u poslovnim knjigama trgovačkog društva Lavanda d.o.o.:

1000 Žiro račun		0730 Potra. za jamčev. iz OL-a		4142 Usluga opera. leas.	
	142.080,00 (1)		(1) 142.080,00		(2) 3.552,00
	142.080,00 (1)		(1) 142.080,00		(2) 3.552,00
	142.080,00 (1)		(1) 142.080,00		(2) 3.552,00
	142.080,00 (1)		(1) 142.080,00		(2) 3.552,00

140012 Pret porez		220 Dobavljač	
(2) 888,00			4.440,00 (2)
(2) 888,00			4.440,00 (2)
(2) 888,00			4.440,00 (2)
(2) 888,00			4.440,00 (2)

Opis knjiženja:

1. Plaćanje jamčevine po ugovorima.
2. Plaćanje jednokratne naknade.

Primljeni su računi za najamninu, svaki u iznosu od 13.406,13 kn (vrijednost 10.724,90 kn + 25 % PDV-a 2.681,23 kn). Ukupni mjesečni troškovi za najamninu iznose 53.624,52 (vrijednost 42.899,60 kn + 25 % PDV-a 10.724,92 kn).

Knjiženje:

4142 Usluga opera. leas		140012 Pret porez		220 Dobavljač	
(1) 10.724,90		(1) 2.681,23			13.406,13 (1)
(1) 10.724,90		(1) 2.681,23			13.406,13 (1)
(1) 10.724,90		(1) 2.681,23			13.406,13 (1)
(1) 10.724,90		(1) 2.681,23			13.406,13 (1)

Opis knjiženja:

1. Knjiženje prvih rata po ugovorima.

Ukupni mjesečni troškovi za četiri autobusa za najamninu iznose 42.899,60 kn.

3.4.3. *Financiranje osobnog automobila putem operativnog leasinga s predujmom naknade*

Kod osobnog automobila također se radi o ponudi za operativni leasing s predujmom naknade na rok od pet godina i uz 20 % predujma naknade. Ostatak vrijednosti iznosi 20 %. U nastavku slijedi otplatni plan:

Slika 6: **Otplatni plan za operativni leasing s predujmom naknade za osobni automobil**

OTPLATNI PLAN UZ UGOVOR O OPERATIVNOM LEASINGU S OSTATKOM VRIJEDNOSTI

Datum ispisa: **22.5.2018.**

Primatelj leasinga: **LAVANDA D.O.O.**
Predmet leasinga: **AUDI A4 (Diesel)**

Nabavna vrijednost predmeta: **309.320,00 kn** Trajanje ugovora (mj.): **60**
Iznos jamčevine **0,00 kn**

Predujam naknade bez PDV-a **61.864,00 kn**

Predvidivi ostatak vrijednosti po isteku
ugovorenog trajanja Ugovora bez PDV-a: **61.864,00 kn**

Ukupni iznos nakanda s PDV-om i PPMV-om:
359.791,56 kn

Ukupni iznos naknada predstavlja zbroj svih naknada koje davatelj leasinga zaračunava primatelju leasinga a koje su poznate i izvjesne u trenutku sklapanja ugovora o leasingu (zbroj svih mjesečnih obroka, naknade za obradu ugovora i predujma naknade).

Datum	Broj rate	Neto obrok	PDV	PPMV	Ukupno
15.06.2018	1	3.673,06	918,27	98,67	4.690,00
15.07.2018	2	3.672,15	918,18	99,67	4.690,00
15.08.2018	3	3.672,24	918,09	99,67	4.690,00
15.09.2018	4	3.672,33	917,99	99,67	4.690,00
15.10.2018	5	3.672,43	917,90	99,67	4.690,00
15.11.2018	6	3.672,52	917,81	99,67	4.690,00
15.12.2018	7	3.672,61	917,72	99,67	4.690,00
15.01.2019	8	3.672,71	917,62	99,67	4.690,00
15.02.2019	9	3.672,80	917,53	99,67	4.690,00
15.03.2019	10	3.672,89	917,44	99,67	4.690,00
.....					
15.07.2022	50	3.676,98	913,35	99,67	4.690,00
15.08.2022	51	3.677,09	913,24	99,67	4.690,00
15.09.2022	52	3.677,20	913,13	99,67	4.690,00
15.10.2022	53	3.677,32	913,01	99,67	4.690,00
15.11.2022	54	3.677,43	912,90	99,67	4.690,00
15.12.2022	55	3.677,54	912,79	99,67	4.690,00
15.01.2023	56	3.677,66	912,68	99,67	4.690,00
15.02.2023	57	3.677,77	912,56	99,67	4.690,00
15.03.2023	58	3.677,88	912,45	99,67	4.690,00
15.04.2023	59	3.678,00	912,33	99,67	4.690,00
15.05.2023	60	3.678,20	912,13	99,67	4.690,00

Izvor: Autor

Mjesečna rata (najamnina) sastoji se od dijela glavnice, dijela PPMV-a, kamate na glavicu i kamate na PPMV. Po otplati zadnje rate društvo je u obvezi vratiti osobni automobil leasing društvu.

Dana 24. svibnja 2018. godine sklopljen je Ugovor o operativnom leasingu s ostatkom vrijednosti između leasing kuće Bonus plus leasing d.o.o. i trgovačkog društva Lavanda d.o.o. za financiranje osobnog automobila Audi A4. Nabavna cijena osobnog automobila bez PDV-a iznosi 309.320,00 kn (vrijednost 301.920,00 kn, PPMV 7.400,00 kn). Društvo sudjeluje u financiranju vlastitim sredstvima u ukupnom iznosu od 61.864,00 kn što predstavlja 20 % na cijene bez PDV-a.

S obzirom na specifičan položaj leasing društava i činjenicu da oni ne nabavljaju vozila kako bi ih uporabili na cestama u RH već ih daju na daljnje korištenje, Ministarstvo financija – Središnji ured, KLASA: 410-19/13-01/243, od 26. lipnja 2013. godine, stajalište iz kojeg izdvajamo: ... U vezi s poreznom osnovicom ili uključivanjem posebnog poreza na motorna vozila koji se plaća radi uporabe na cestama, ističe se da se u naknadu odnosno poreznu osnovicu ne uračunava posebni porez na motorna vozila koji se plaća prema posebnom propisu radi uporabe na cestama u Republici Hrvatskoj i pri isporuci dobara poreznom obvezniku predstavlja prolaznu stavku. Obzirom na navedeno obveznik plaćanja posebnog poreza na motorna vozila je fizička i pravna osoba koja stječe motorno vozilo radi uporabe na cestama u Republici Hrvatskoj, iz čega proizlazi da je obveznik plaćanja posebnog poreza primatelj leasinga odnosno korisnik, a ne leasing društvo, stoga leasing društvo nije obvezno na posebni porez na motorna vozila obračunati porez na dodanu vrijednost prilikom davanja motornog vozila u leasing, ako je navedeni posebni porez trošak primatelja leasinga odnosno korisnika, koji leasing društvo plaća u njegovo ime i za njegov račun. Stoga, ako posebni porez na motorno

*vozilo koji leasing društvo plaća u ime i za račun korisnika, leasing društvu predstavlja prolaznu stavku na koju nije obvezno obračunati porez na dodanu vrijednost.*¹⁵

Nabavnu cijenu (koja se koristi za izračun naknade za operativni leasing) čine neto cijena (bez PDV-a) te pripadajući PPMV. Tako formirana cijena umanjuje se za 20 % predujma naknade.

Iznos PPMV-a dijeli se na 60 rata, međutim ovdje moramo uzeti u obzir da i ostatak vrijednosti (koji je 20 %) sadrži PPMV. Stoga se PPMV računa na slijedeći način:

$$7.400,00 \text{ kn} \times 20 \% = 1.480,00 \text{ kn}$$

$$7.400,00 \text{ kn} - 1.480,00 = 5.920,00 / 60 = 98,67 \text{ kn.}$$

Na iznos PPMV-a od 98,67 kn zaračunava se kamata prema kamatnoj stopi koja je obračunata i na glavnici.

Kamatna stopa iznosi 5 % godišnje. Trošak jednokratne naknade za obradu zahtjeva iznosi 0,5 % odnosno 1.933,00 kn (vrijednost 1.546,60 kn + 25% PDV-a 386,40 kn).

Evidencija, te priznavanje troškova kod operativnog leasinga s predujmom naknade ovisi o tome ima li zaposlenik dopuštenje koristiti osobni automobil za osobne potrebe ili ne. Kako je već ranije navedeno ako zaposlenik ima dopuštenje koristiti osobni automobil za osobne potrebe, društvo poslodavac je dužno obračunati zaposleniku plaću u naravi. U nastavku je prikaz ove vrste leasinga u oba slučaja:

a) Vozilo se koristi za osobni prijevoz, ali se ne obračunava plaća u naravi

Društvo Lavanda d.o.o. zaprimilo je račun za predujam naknade za osobni automobil. Račun glasi na iznos od 77.330,00 kn (vrijednost 61.864,00 kn + 25 % PDV-a 15.466,00 kn). Također

¹⁵ Vuk, J. (2018.) Operativni leasing osobnih automobila, Računovodstvo, revizija i financije [Online], Svibanj 2018, str. 36. i 37. Raspoloživo na: URL: <http://www.rrif.hr> [pristupljeno 10.05.2018.].

je primljen račun za plaćanje jednokratne naknade za obradu zahtjeva u iznosu od 1.933,00 kn (vrijednost 1.529,30 kn + 25% PDV-a 386,40 kn).

Obračun priznatog pretporeza iz predujma naknade: $15.466,00 \times 50 \% = 7.733,00$ kn. Iznos nepriznatog pretporeza: 7.733,00 kn.

Knjiženje:

1000 Žiro račun		19010 Unaprijed plaćena zakupnina		1408 PP koji još nije mog. pr.	
	77.330,00 (1)	(1) 61.864,00		(1) 7.733,00	

19011 Un. pl. a nepriz. PDV na zak.		4142 Usluga opera. leas.		140012 Pret porez	
(1) 7.733,00		(2) 1.546,60		(2) 386,40	

2204 Dobavljač iz OL-a	
	(2) 1.933,00

Opis knjiženja:

1. Knjiženje unaprijed plaćenog predujma naknade.
2. Knjiženje jednokratne naknade.

Primljen je račun za prvu ratu (najamninu) u iznosu od 4.690,00 kn (vrijednost 3.673,06 kn, PPMV 98,67 kn + 25% PDV-a 918,27 kn).

Obračun troškova:

- raspodjela troškova prve rate: $3.673,06 \text{ kn} + 98,67 \text{ kn} = 3.771,73 \text{ kn} \times 50 \% = 1.885,86 \text{ kn}$
- priznati pretporez iz rate: $918,27 \text{ kn} \times 50 \% = 459,14 \text{ kn}$
- priznati i nepriznati pretporez se razgraničavaju sukladno vremenu trajanja ugovora o leasingu: $7.733,00 / 60 = 128,88 \text{ kn}$
- 50 % nepriznatog troška uvećan za pripadajući PDV: $1.885,86 \text{ kn} + 459,14 \text{ kn} = 2.345,00 \text{ kn}$
- unaprijed plaćeni predujam naknade razgraničava se sukladno trajanju ugovora o leasingu: $61.864,00 \text{ kn} / 60 = 1.031,07 \text{ kn}$

Knjiženje:

4143 50% usl. OL		4144 50% usl. OL uveć. za PDV		140012 Pretporez	
(1) 1.885,86		(1) 2.345,00		(1) 459,14	
(2) 515,54		(2) 644,42		(3) 128,88	

2204 Dobavljač		19011 Un. pl. a nepriz. PDV na zak		19010 Unaprijed pl. zaku.	
	4.690,00 (1)	S ^o 7.733,00	128,88 (2)	S ^o 61.864,00	1.031,07 (2)

1408 PP koji još nije mog. pr.	
S ^o 7.733,00	128,88 (3)

Opis knjiženja:

1. Knjiženje prve rate.
2. Knjiženja pripadajućeg dijela unaprijed plaćene najamnine.

b) Vozilo se koristi za osobni prijevoz i obračunava se plaća u naravi

Ako bismo za isto vozilo zaposleniku obračunavali plaću u naravi ,utvrđivanje visine primitka vršilo bi se na način da se mjesečna najamnina (sa PDV-om) pomnoži sa 20 % (4.690,00 kn x 20 % = 938,00 kn). Obračun plaće:

R.B.	OPIS	PLAĆA		
		U NOVCU	U NARAVI	UKUPNO
1	DOHODAK - PLAĆA (BRUTO SVOTA)	10.000,00	938,00	10.938,00
2	DOPRINOS ZA MIROVINSKO OSIGURANJE	2.000,00	187,60	2.187,60
	I STUP 15%	1.500,00	140,70	1.640,70
	II STUP 5%	500,00	46,90	546,90
3	DOHODAK UMANJEN ZA DOPRINOSE	8.000,00	750,40	8.750,40
4	UKUPNI ODBICI (UKUPNO)	3.800,00	-	3.800,00
	osnovni odbitak	3.800,00	-	3.800,00
5	OSNOVICA ZA POREZ	4.200,00	750,40	4.950,40
	24%	1.008,00	180,10	1.188,10
	36%	-	-	-
6	UKUPNI POREZ NA DOHODAK	1.008,00	180,10	1.188,10
7	PRIREZ NA POREZ NA DOHODAK	181,44	32,42	213,86
8	UKUPNI POREZ I PRIREZ	1.189,44	212,51	1.401,95
9	NETO PLAĆA	6.810,56	537,89	7.348,45
10	DOPRINOSI NA PLAĆU 17,20%	1.720,00	161,34	1.881,34
	doprinos za zdravstveno osiguranje 15%	1.500,00	140,70	1.640,70
	doprinos za ZO u slučaju ozljede i prof. bolesti 0,50%	50,00	4,69	54,69
	doprinos za zapošljavanje 1,7%	170,00	15,95	185,95
	SVEUKUPNO TROŠAK PLAĆE	11.720,00	1.099,34	12.819,34

Zaposlenik živi u Zagrebu, te nema uzdržavanih osoba. Ostvaruje mjesečnu plaću u novcu u iznosu od 10.000,00 kn, te plaću u naravi u iznosu od 938,00 kn. Osobni odbitak koristi se samo

kod obračuna plaće koji zaposlenik prima u novcu. Doprinosi iz plaće i doprinosi na plaću obračunavaju se i na plaću u novcu i na plaću u naravi.

Dakle osim troškova same najamnine, te amortizacije (koja je 100 % priznati trošak) društvo ima trošak plaće u naravi u visini 1.099,34 kn.

3.4.4. *Financiranje osobnog automobila putem operativnog leasinga s jamčevinom*

Kod osobnog automobila također se radi o ponudi za operativni leasing s jamčevinom na rok od pet godina i uz 20 % jamčevine koja ujedno predstavlja ostatak vrijednosti koji također iznosi 20 %. U nastavku slijedi otplatni plan:

Slika 7: **Otplatni plan za operativni leasing s jamčevinom za osobni automobil**

OTPLATNI PLAN UZ UGOVOR O OPERATIVNOM LEASINGU

Datum ispisa: **22.5.2018.**

Primatelj leasinga: **LAVANDA D.O.O.**
Predmet leasinga: **AUDI A4 (Diesel)**

Nabavna vrijednost predmeta: **384.800,00 kn** Trajanje ugovora (mj.): **60**
Iznos jamčevine **61.864,00 kn**

Predvidivi ostatak vrijednosti po isteku ugovorenog trajanja Ugovora bez PDV-a: **61.864,00 kn**

Ukupni iznos naknada s PDV-om i PPMV: 350.318,48 kn

Ukupni iznos naknada predstavlja zbroj svih naknada koje davatelj leasinga zaračunava primatelju leasinga a koje su poznate i izjvesne u trenutku sklapanja ugovora o leasingu (zbroj svih mjesečnih obroka i naknade za obradu ugovora. Jamčevina nije dio ukupne naknade, već je dio izdataka primatelja leasinga vezanih uz osiguranje od potencijalnih rizika).

Datum dospijeća	Broj obroka	Neto obrok	PDV	PPMV	Ukupno
15.06.2018	1	4.560,98	1.140,25	123,33	5.824,56
15.07.2018	2	4.561,10	1.140,13	123,33	5.824,56
15.08.2018	3	4.561,21	1.140,02	123,33	5.824,56
15.09.2018	4	4.561,32	1.139,91	123,33	5.824,56
15.10.2018	5	4.561,44	1.139,79	123,33	5.824,56
15.11.2018	6	4.561,55	1.139,68	123,33	5.824,56
15.12.2018	7	4.561,67	1.139,56	123,33	5.824,56
15.01.2019	8	4.561,79	1.139,44	123,33	5.824,56
15.02.2019	9	4.561,90	1.139,33	123,33	5.824,56
15.03.2019	10	4.562,02	1.139,21	123,33	5.824,56
.....					
15.07.2022	50	4.567,13	1.134,10	123,33	5.824,56
15.08.2022	51	4.567,27	1.133,96	123,33	5.824,56
15.09.2022	52	4.567,41	1.133,82	123,33	5.824,56
15.10.2022	53	4.567,55	1.133,68	123,33	5.824,56
15.11.2022	54	4.567,69	1.133,54	123,33	5.824,56
15.12.2022	55	4.567,83	1.133,40	123,33	5.824,56
15.01.2023	56	4.567,97	1.133,26	123,33	5.824,56
15.02.2023	57	4.568,12	1.133,11	123,33	5.824,56
15.03.2023	58	4.568,26	1.132,97	123,33	5.824,56
15.04.2023	59	4.568,40	1.132,83	123,33	5.824,56
15.05.2023	60	4.568,50	1.132,73	123,33	5.824,56

Izvor: Autor

Mjesečna rata (najamnina) sastoji se od dijela glavnice, dijela PPMV-a, kamate na glavicu i kamate na PPMV. Po otplati zadnje rate društvo je u obvezi vratiti osobni automobil leasing društvu, a leasing društvo će vratiti jamčevinu ako društvo izvrši sve svoje obveze s osnova ugovora o leasingu, te vrati objekt leasinga u roku, na način i u stanju kako je ugovorno definirano.

Dana 24. svibnja 2018. godine sklopljen je *Ugovor o operativnom leasingu* između leasing kuće Bonus plus leasing d.o.o. i trgovačkog društva Lavanda d.o.o. za financiranje osobnog automobila Audi A4. Nabavna cijena osobnog automobila bez PDV-a iznosi 309.320,00 kn (vrijednost 301.920,00 kn, PPMV 7.400,00 kn). Društvo sudjeluje u financiranju vlastitim sredstvima u ukupnom iznosu od 61.864,00 kn što predstavlja 20 % od cijene bez PDV-a.

Nabavnu cijenu čine neto cijena (bez PDV-a) te pripadajući PPMV. Tako formirana cijena umanjuje se za 20 % jamčevine.

Iznos PPMV-a dijeli se na 60 rata (7.400,00 kn / 60 rata = 123,33 kn) te se uvećan za kamatu zaračunava na mjesečnom računu. Kamtna stopa na PPMV jednaka je kamati na glavicu. Kamatna stopa iznosi 5% godišnje. Trošak jednokratne naknade za obradu zahtjeva iznosi 0,5% odnosno 1.933,00 kn (vrijednost 1.546,60 kn + 25% PDV-a 386,40 kn).

I kod operativnog leasinga s jamčevinom evidencija, te priznavanje troškova ovisi o tome ima li zaposlenik dopuštenje koristiti osobni automobil za osobne potrebe ili ne. Kako je već ranije navedeno ako zaposlenik ima dopuštenje koristiti osobni automobil za osobne potrebe, društvo poslodavac je dužno obračunati zaposleniku plaću u naravi. U nastavku je prikaz ove vrste leasinga u oba slučaja:

a) Vozilo se koristi za osobni prijevoz, ali se ne obračunava plaća u naravi

Kako se ne izdaje račun za jamčevinu, leasing društvo izdaje poziv za plaćanje jamčevine, a podloga za knjiženje je sam ugovor o leasingu. Jamčevina po ugovoru za osobni automobil iznosi 61.864,00 kn. Također je primljen račun za plaćanje jednokratne naknade za obradu zahtjeva u iznosu od 1.933,00 kn (vrijednost 1.546,60 kn + 25 % PDV-a 386,40 kn).

Knjiženje:

1000 Žiro račun		0730 Potra. za jamčev. iz OL-a		4142 Usluga opera. leas.	
	61.864,00 (1)	(1) 61.864,00		(2) 1.546,60	

140012 Pretporez		220 Dobavljač	
(2) 386,40			1.933,00 (2)

Opis knjiženja:

1. Knjiženje plaćene jamčevine.
2. Knjiženje jednokratne naknade.

Primljen je račun za prvu ratu (najamninu) u iznosu od 5.824,56 kn (vrijednost 4.560,98 kn, PPMV 123,33 kn + 25% PDV-a 1.140,25 kn).

Obračun troškova:

- raspodjela troškova prve rate: $4.560,98 \text{ kn} + 123,33 \text{ kn} = 4.684,31 \text{ kn} \times 50\% = 2.342,16 \text{ kn}$,
- priznati pretporez iz rate: $1.140,25 \text{ kn} \times 50\% = 570,13 \text{ kn}$,
- 50% nepriznatog troška uvena za pripadajući PDV: $2.342,16 \text{ kn} + 570,13 \text{ kn} = 2.912,29 \text{ kn}$

Knjiženje:

4143 50% usl. OL	4144 50% usl. OL uveć. za PDV	140012 Pretporez
(1) 2.342,16	(1) 2.912,29	(1) 570,13

2204 Dobavljač

	5.824,56 (1)
--	--------------

Opis knjiženja:

1. Knjiženje prve rate operativnog leasinga.

b) Vozilo se koristi za osobni prijevoz i obračunava se plaća u naravi

Ako bi se za isto vozilo zaposleniku obračunavala plaća u naravi, utvrđivanje visine primitka vršilo bi se na način da se mjesečna najamnina (sa PDV-om) pomnoži sa 20 % (5.824,56 kn x 20 % = 1.164,91 kn).

Obračun plaće:

R.B.	OPIS	PLAĆA		
		U NOVCU	U NARAVI	UKUPNO
1	DOHODAK - PLAĆA (BRUTO SVOTA)	10.000,00	1.164,91	11.164,91
2	DOPRINOS ZA MIROVINSKO OSIGURANJE	2.000,00	232,98	2.232,98
	I STUP 15%	1.500,00	174,74	1.674,74
	II STUP 5%	500,00	58,25	558,25
3	DOHODAK UMANJEN ZA DOPRINOSE	8.000,00	931,93	8.931,93
4	UKUPNI ODBICI (UKUPNO)	3.800,00	-	3.800,00
	osnovni odbitak	3.800,00	-	3.800,00
5	OSNOVICA ZA POREZ	4.200,00	931,93	5.131,93
	24%	1.008,00	223,66	1.231,66
	36%	-	-	-
6	UKUPNI POREZ NA DOHODAK	1.008,00	223,66	1.231,66
7	PRIREZ NA POREZ NA DOHODAK	181,44	40,26	221,70
8	UKUPNI POREZ I PRIREZ	1.189,44	263,92	1.453,36
9	NETO PLAĆA	6.810,56	668,01	7.478,57
10	DOPRINOSI NA PLAĆU 17,20%	1.720,00	200,36	1.920,36
	doprinos za zdravstveno osiguranje 15%	1.500,00	174,74	1.674,74
	doprinos za ZO u slučaju ozljede i prof. bolesti 0,50%	50,00	5,82	55,82
	doprinos za zapošljavanje 1,7%	170,00	19,80	189,80
	SVEUKUPNO TROŠAK PLAĆE	11.720,00	1.365,27	13.085,27

Zaposlenik živi u Zagrebu, te nema uzdržavanih osoba. Ostvaruje mjesečnu plaću u novcu u iznosu od 10.000,00 kn, te plaću u naravi u iznosu od 1.164,91 kn. Osobni odbitak koristi se samo kod obračuna plaće koji zaposlenik prima u novcu. Doprinosi iz plaće i doprinosi na plaću obračunavaju se i na plaću u novcu i na plaću u naravi. Dakle osim troškova same najamnine, te amortizacije društvo ima trošak plaće u naravi u visini 1.365,27 kn.

3.5. Usporedba financijskog i operativnog leasinga kod trgovačkog društva

Iz svega navedenog vidljive su ključne razlike između operativnog i financijskog leasinga. Najvažnija je ona koja se odnosi na vlasništvo nad objektom leasinga po isteku ugovora o leasingu. U nastavku se nalazi pregled najvažnijih općih karakteristika operativnog i financijskog leasinga.

Tablica 2: Opća usporedba financijskog i operativnog leasinga

	FINANCIJSKI LEASING	OPERATIVNI LEASING
Način otplate	Primatelj leasinga prima u najam objekt leasinga za koji mu leasing društvo izdaje račun. Otplaćuje cijelu vrijednost objekta u leasing ratama.	Primatelj leasinga prima u najam objekt leasinga, a najam otplaćuje u mjesečnim najamninama koje ne obuhvaćaju cjelokupnu vrijednost objekta leasinga.
Evidencija objekta leasinga	Objekt leasinga evidentira se u poslovnim knjigama primatelja leasinga kao dugoročna obveza i kao imovina.	Objekt leasinga evidentira se u poslovnim knjigama leasing društva kao imovina.
Vlastita sredstva u zaduženju	Primatelj leasinga uplaćuje učešće koje predstavlja dio bruto cijene objekta leasinga. Nabavna vrijednost (s PDV-om) se umanjuje za učešće. Tako dobiveni iznos predstavlja iznos financiranja odnosno glavnica za otplatu i obračun kamate.	Primatelj leasinga može uplatiti jamčevinu ili predujam naknade. Jamčevina služi kao osiguranje plaćanja koju leasing društvo vraća primatelju leasinga po urednom izvršenju obveza po ugovoru. Ne podliježe obračunu PDV-a, te ujedno predstavlja ostatak vrijednosti po ugovoru. Predujam naknade predstavlja unaprijed plaćenu najamninu, te se razgraničava sukladno trajanju ugovora. Podliježe obračunu PDV-a koji se također razgraničava i priznaje sukladno trajanju ugovora. I jamčevina i predujam naknade se oduzimaju od nabavne vrijednosti i onda tako dobiveni iznos predstavlja glavnica za otplatu i obračun kamate.

Troškovi koje snosi primatelj leasinga	Primatelj leasinga snosi troškove osiguranja objekta leasinga, amortizacije, kamata i ostale troškove koji nastaju na temelju korištenja leasing objekta. Način priznavanja troškova ovisi o objektu leasinga i njegovoj namjeni.	Primatelj leasinga snosi trošak najamnine, troškove osiguranja objekta leasinga, te ostale troškove koji nastanu s osnova korištenja leasing objekta.
Priznavanje pretporeza	Primatelj leasinga može si priznati 100 % pretporeza iz računa za objekt leasinga koji mu je leasing društvo izdalo kod sklapanja ugovora ako je objekt leasinga osobni automobil za obavljanje redovne djelatnosti, teretno vozilo, autobus, oprema ili nekretnina. Ako se radi o osobnom automobilu za druge svrhe primatelj leasinga može si priznati samo 50% pretporeza iz mjesečne najamnine. Kod izdavanja mjesečnih rata PDV se ne iskazuje (nema priznavanja pretporeza).	Primatelj leasinga može si priznati 100 % pretporeza iz mjesečne najamnine ako je objekt leasinga osobni automobil za obavljanje redovne djelatnosti, teretno vozilo, autobus, oprema ili nekretnina. Ako se radi o osobnom automobilu za druge svrhe primatelj leasinga može si priznati samo 50 % pretporeza.
Ostatak vrijednosti	Ostatak vrijednosti se ne ugovara, već se ugovara opcija kupnje u minimalnom iznosu koji je značajnije niži od tržišne vrijednosti objekta leasinga po isteku ugovora. Opcija kupnje predstavlja vrlo mali dio nabavne cijene (u praksi oko 1.000,00 kn) čijim plaćanjem primatelj leasinga postaje vlasnik objekta leasinga.	Ostatak vrijednosti se ugovara i on predstavlja sporazumno utvrđenu vrijednost vozila u trenutku isteka ugovora. Temelji se na očekivanoj vrijednosti vozila nakon isteka ugovora u ovisnosti o očekivanom mehaničkom, funkcionalnom i vizualnom stanju objekta leasinga.
Vlasništvo nad objektom za vrijeme trajanja leasinga	Formalno pravni vlasnik objekta leasinga do isteka ugovora o leasingu je leasing društvo.	Formalno pravni i ekonomski vlasnik objekta leasinga je leasing društvo.

Istek ugovora	Po isteku ugovora o leasingu pravno formalni vlasnik postaje primatelj leasinga.	Po isteku ugovora o leasingu primatelj leasinga ne može postati vlasnik objekta leasinga.
---------------	--	---

Izvor: Autor

Kod financijskog leasinga svi rizici i koristi povezani s vlasništvom objekta leasinga većim se dijelom prenose na primatelja leasinga dok kod operativnog leasinga oni ostaju na leasing društvu, odnosno ne prenose se na primatelja leasinga.

Razlike između financijskog i operativnog leasinga možemo prikazati i kroz način utjecaja na poslovne knjige društva. Također se ova dva proizvoda razlikuju po načinu priznavanja troškova te priznavanju pretporeza. S obzirom da postoje razlike i s obzirom na vrstu objekta, u nastavku se nalazi pregled po objektima. Prikazan je ukupni trošak investicije odnosno cijena (glavnica i kamata) koju društvo plaća za cijelo vrijeme trajanja ugovora (svih pet godina).

Tablica 3: **Financijska uposredba financijskog i operativnog leasinga autobusa**

AUTOBUSI (4 komada) MERCEDES BENZ			
	FINANCIJSKI LEASING	OPERATIVNI LEASING S PREDUJMOM NAKNADE	OPERATIVNI LEASING S JAMČEVINOM
PRIZNATI TROŠKOVI (za cijelo vrijeme trajanja ugovora - pet godina)			
Trošak jednokratne naknade	14.208,00	14.208,00	14.208,00
Trošak kamate	376.340,80	0,00	0,00
Trošak najamnine ¹⁶	0,00	2.072.560,80	2.573.976,00
Trošak unaprijed plaćenog predujma naknade	0,00	568.320,00	0,00
Trošak amortizacije	2.841.600,00	0,00	0,00
UKUPNO	3.232.148,80	2.655.088,80	2.588.184,00

¹⁶ Sadrži dio glavnice i kamatu na glavicu

BILANCA			
Dugoročna obveza	2.841.600,00	0,00	0,00
Dugotrajna materijalna imovina	2.841.600,00	0,00	0,00
PRIZNATI PRETPOREZ (za cijelo vrijeme trajanja ugovora - pet godina)			
Pretporez iz jednokratne naknade	3.552,00	3.552,00	3.552,00
Pretporez iz računa za objekt leasinga	710.400,00	0,00	0,00
Pretporez iz računa za rate/najamnine	0,00	518.140,20	643.495,20
Priznati pretporez iz unaprijed plaćenog predujma naknade	0,00	142.080,00	0,00
UKUPNO	713.952,00	663.772,20	647.047,20

Izvor: Autor

Kod financijskog leasinga društvo može priznati značajniji iznos troškova i preuzima vlasništvo nad objektom po isteku leasinga, međutim mora evidentirati zaduženje u bilanci i godišnji nivo troška korištenja je veći što značajnije narušava financijsku sliku društva. Jednokratna naknada se ne mijenja bez obzira na vrstu financiranja.

Kada je riječ o usporedbi operativnog leasinga s predujmom naknade i jamčevinom, ukupni trošak financiranja kod operativnog leasinga s jamčevinom je manje od onoga s predujmom naknade unatoč tome što je mjesečna najamnina kod operativnog leasinga s jamčevinom veća od one kod operativnog leasinga s predujmom naknade. Razlog tome je što kod operativnog leasinga s jamčevinom, primatelj leasinga otplaćuje veći dio glavnice kroz razdoblje leasinga pa je mjesečna obveza za plaćanje veća, dok je dio najamnine vezan uz trošak manji. Kod priznavanja pretporeza najveći je onaj kod financijskog leasinga jer se priznaje pretporez za izdani račun za cijelu vrijednost objekta leasinga.

Tablica 4: Financijska usporedba financijskog i operativnog leasinga osobnog automobila

OSOBNI AUTOMOBIL AUDI A4 – NE OBRAČUNAVA SE PLAĆA U NARAVI			
	FINANCIJSKI LEASING	OPERATIVNI LEASING S PREDUJOM NAKNADE	OPERATIVNI LEASING S JAMČEVINOM
PRIZNATI TROŠKOVI (za cijelo vrijeme trajanja ugovora - pet godina)			
Trošak jednokratne naknade	1.546,60	1.546,60	1.546,60
Trošak kamate	40.836,60	0,00	0,00
Trošak najamnine ¹⁷	0,00	112.803,00	140.094,00
Trošak unaprijed plaćenog predujma naknade	0,00	30.932,00	0,00
Trošak amortizacije	20.202,00	0,00	0,00
Trošak plaće u naravi	0,00	0,00	0,00
UKUPNO	23.031,26	145.281,60	141.640,60
BILANCA			
Dugoročna obveza	309.320,00	0,00	0,00
Dugotrajna materijalna imovina	309.320,00	0,00	0,00
PRIZNATI PRETPOREZ (za cijelo vrijeme trajanja ugovora - pet godina)			
Pretporez iz jednokratne naknade	386,40	386,40	386,40
Pretporez iz računa za objekt leasinga	37.740,00	0,00	0,00
Pretporez iz računa za rate/najamnine	0,00	27.460,83	34.098,55
Priznati pretporez iz unaprijed plaćenog predujma naknade	0,00	7.733,00	0,00
UKUPNO	38.866,40	35.580,23	34.484,95

¹⁷ Sadrži dio glavnice i kamatu na glavicu

OSOBNI AUTOMOBIL AUDI A4 – OBRAČUNAVA SE PLAĆA U NARAVI			
	FINANCIJSKI LEASING	OPERATIVNI LEASING S PREDUJOM NAKNADE	OPERATIVNI LEASING S JAMČEVINOM
PRIZNATI TROŠKOVI (za cijelo vrijeme trajanja ugovora - pet godina)			
Trošak jednokratne naknade	1.546,60	1.546,60	1.546,60
Trošak kamate	40.836,60	0,00	0,00
Trošak najamnine	0,00	225.606,00	280.188,00
Trošak unaprijed plaćenog predujma naknade	0,00	61.864,00	0,00
Trošak amortizacije	309.320,00	0,00	0,00
Trošak plaće u naravi	270.591,60	65.960,40	81.916,20
UKUPNO	622.294,80	354.977,00	363.650,80
BILANCA			
Dugoročna obveza	309.320,00	0,00	0,00
Dugotrajna materijalna imovina	309.320,00	0,00	0,00
PRIZNATI PRETPOREZ (za cijelo vrijeme trajanja ugovora - pet godina)			
Pretporez iz jednokratne naknade	386,40	3.552,00	3.552,00
Pretporez iz računa za objekt leasinga	37.740,00	0,00	0,00
Pretporez iz računa za rate/najamnine	0,00	27.460,83	34.098,55
Priznati pretporez iz unaprijed plaćenog predujma naknade	0,00	7.733,00	0,00
UKUPNO	38.126,40	35.580,23	34.484,95

Izvor: Autor

I kod osobnog automobila u financijskom leasingu društvo može priznati značajniji iznos troškova, međutim mora evidentirati zaduženje u bilanci što značajnije narušava financijsku sliku društva. Ako se obračunava plaća u naravi, trošak amortizacije, kao i ostali povezani troškovi, priznati su u svoti od 100 %, a društvo ima trošak plaće u naravi. Jednokratna naknada se ne mijenja bez obzira na vrstu financiranja.

Kada je riječ o usporedbi operativnog leasinga s predujmom naknade i jamčevinom, ukupni trošak kod operativnog leasinga s jamčevinom je manje kod onoga s predujmom naknade bez obzira obračunava li se trošak plaće u naravi iako je mjesečna najamnina kod operativnog leasinga s jamčevinom veća od one kod operativnog leasinga s predujmom naknade.

Visina plaće u naravi ovisi o osnovici na koju se računa te o postotku. Kod financijskog leasinga je taj trošak najveći jer je osnovica za izračun veća (1 % od nabavne vrijednosti vozila). Kod operativnog leasinga se plaća u naravi računa na 20 % iznosa mjesečne najamnine, odnosno mjesečnog troška korištenja, što je najpovoljniji porezni tretman za korištenje vozila u osobne svrhe. S obzirom da je ukupni mjesečni trošak korištenja vozila kod operativnog leasinga s predujmom naknade veći, zbog dodatnog razgraničenog dijela unaprijed plaćene najamnine, tako da je trošak korištenja vozila u osobne svrhe skuplji u toj varijanti.

Kod priznavanja pretporeza najveći je onaj kod financijskog leasinga jer se priznaje pretporez za izdani račun za cijelu vrijednost objekta leasinga (naravno, u zakonski definiranom postotku). U operativnom leasingu veći mjesečni trošak je kod operativnog leasinga s predujmom naknade. Bez obzira obračunava li se plaća u naravi ili ne iznos pretporeza je uvijek isti (društvo može odbiti 50 % pretporeza).

4. POSLOVANJE LEASING DRUŠTAVA U RH

4.1. Leasing društva u RH

Leasing tržište u RH značajnije se mijenjalo kroz godine. Po donošenju prvog zakona o leasingu u RH je bilo registrirano za poslove leasinga 66 društava, dok je na 31. ožujka 2018. godine broj registriranih leasinga društava iznosio 17.

Tablica 5: Pregled registriranih leasing društava po godinama

2005.	57
2006.	57
2007.	25
2008.	26
2009.	26
2010.	26
2011.	25
2012.	25
2013.	23
2014.	23
2015.	21
2016.	17
2017.	17
31.03.2018.	17

Izvor: HANFA. <https://www.hanfa.hr> [pristupljeno 10.05.2018.].

Uzrok značajnog pada broja leasing društava u 2007. godini je stupanje na snagu ZOL-a koji je uveo zahtjevniju regulativu u poslovanje leasing društava, a kojoj se jedan veći dio društava nije prilagodio.

Unazad nekoliko godina, određeni broj leasing društava, koja su imala značajnu ulogu na leasing tržištu, donijela su odluku o povlačenju s leasing tržišta. Razlozi su uglavnom ili u velikim gubicima hrvatskih leasing društava uzrokovanih lošim investicijama u nekretnine, plovila i ostale objekte većih vrijednosti ili u financijskim problemima matičnih društava (vlasnika) zbog kojih su se povukli i sa hrvatskog tržišta.

S obzirom da zakonska regulativa postaje sve zahtjevnija za poslovanje leasing društava, te direktno utječe na povećanje troškova poslovanja, a s druge strane dolazi do značajnijeg pada kamatnih marži (prihoda), isto uzrokuje konsolidaciju na leasing tržištu, odnosno koncentraciju većeg volumena prodaje na manji broj leasing društava.

4.2. Evidentiranje financijskog leasinga kod leasing društva

Leasing društvo imovinu koja je dana u najam primatelju leasinga evidentira kao dugoročno potraživanje. Sukladno MRS-u 17 leasing društvo takvo potraživanje treba prezentirati kao potraživanje u iznosu koji je jednak neto ulaganju u najam. Ujedno ukupan iznos kamate knjiži na odgođeni prihod. Leasing društvo smanjuje svoja potraživanja kako primatelj leasinga otplaćuje glavnice, a naplaćenu kamatu knjiži kao financijski prihod.

Leasing društvo ostvaruje dobit ili gubitak od izravne prodaje imovine koja se daje u financijski leasing po redovnim prodajnim cijenama. Financijski prihod ostvaruje tijekom trajanja ugovora o leasingu (prihod od kamate). Dobit/gubitak od prodaje je razlika između prihoda od prodaje i troškova od prodaje. Prema MRS-u 17 prihod od prodaje evidentiran na početku financijskog najma od strane leasing društva je fer vrijednost sredstva, ili ako je manja, sadašnja vrijednost minimalnih plaćanja najma koje obračuna leasing društvo te izračunato uz komercijalnu kamatnu stopu. Trošak prodaje priznat na početku trajanja najma je trošak (nabave) ili knjigovodstveni iznos (ako se razlikuje) od iznajmljenog objekta, umanjeno za sadašnju vrijednost nezajamčenog ostatka vrijednosti. Razlika između prihoda od prodaje i troška prodaje je dobit od prodaje koji se priznaje u skladu s politikom koju leasing društvo primjenjuje kod prodaje.

U RH leasing društva ne ostvaruju dobit ili gubitak iz izravne prodaje imovine koja se daje u financijski leasing već prihod od prodaje odgovara vrijednosti nabave. Leasing društvo za imovinu koju je dalo u financijski leasing izdaje račun primatelju leasinga. Na računu mora biti izražena neto vrijednost te pripadajući iznos PDV-a. Račun se izdaje u mjesecu u kojem je objekt leasinga isporučen. Leasing društvo je u obvezi platiti PDV naveden na izdanom računu, ali

istovremeno ima potraživanje za PDV po ulazom računu dobavljača. Uzimajući u obzir konkretni primjer koji je predmet ovog rada u nastavku je način knjiženja financijskog leasinga četiri autobusa.

Po odobrenju financijskog leasinga četiri autobusa klijentu Lavanda d.o.o. šalje obavijest o odobrenju financiranja putem financijskog leasinga na 60 mjeseci, uz 20 % učešća, kamatnu stopu od 5 %, te jednokratnu naknadu od 0,5 %. Nakon što je ugovor sklopljen, leasing društvo šalje društvu poziv za plaćanje učešća u ukupnom iznosu od 710.600,00 kn (177.600,00 kn po autobusu) i račun za jednokratnu naknadu u iznosu od 4.440,00 kn (vrijednost 3.552,00 kn + 25% PDV-a 888,00 kn). Ukupni iznos jednokratne naknade je 17.760,00 (vrijednost 14.208,00 kn + 25 % PDV-a 3.552,00 kn).

Knjiženje u poslovnim knjigama leasing društva:

100 Žiro račun		2550 Obveze za primlj. preduj.		1201 Dospjela potraž. po FL-u	
(1) 177.600,00			177.600,00 (1)	(2) 4.440,00	
(1) 177.600,00			177.600,00 (1)	(2) 4.440,00	
(1) 177.600,00			177.600,00 (1)	(2) 4.440,00	
(1) 177.600,00			177.600,00 (1)	(2) 4.440,00	

762 Ostali prihod po FL-u		260 Obveza za PDV	
	3.552,00 (2)		888,00 (2)
	3.552,00 (2)		888,00 (2)
	3.552,00 (2)		888,00 (2)
	3.552,00 (2)		888,00 (2)

Opis knjiženja:

1. Knjiženje obveze za primljeni predujam (učešće).
2. Knjiženje prihoda s osnova jednokratne naknade.

Nakon predaje instrumenata osiguranja (mjernica i zadužnica) od strane primatelj leasinga sukladno ugovoru o leasingu te plaćanja svih ugovorenih naknada, leasing društvo vrši plaćanje objekta leasinga dobavljaču temeljem zaprimljenog računa dobavljača. Zaprmljena su četiri računa (za svaki autobus pojedinačno) svaki u iznosu od 888.000,00 kn (vrijednost 710.400,00 kn + 25 % PDV-a 177.600,00 kn). Ukupna vrijednost svih računa je 3.552.000,00 kn (vrijednost 2.841.600,00 kn + 25 % PDV-a 710.400,00 kn).

Leasing društvo na temelju ugovora o leasingu zaračunava kamatu za cijelo vrijeme trajanja ugovora, te isto knjiži kao odgođeni prihod od kamata. Kamata za cijelo vrijeme trajanja ugovora o leasingu iznosi 94.085,20 kn po svakom ugovoru. Ukupni budući prihod po kamatama iz ovog posla iznosi 376.340,80 kn.

Knjiženje u poslovnim knjigama leasing društva:

7100 Troškovi nabave pred. leasi.		160 Pretporez		220 Obveze prema dobav.	
(1) 710.400,00		(1) 177.600,00		(2) 888.000,00	888.000,00 (1)
(1) 710.400,00		(1) 177.600,00		(2) 888.000,00	888.000,00 (1)
(1) 710.400,00		(1) 177.600,00		(2) 888.000,00	888.000,00 (1)
(1) 710.400,00		(1) 177.600,00		(2) 888.000,00	888.000,00 (1)

100 Žiro račun		04000 Dug. potraživanja u FL-u		260 Obveza za PDV	
	888.000,00 (2)	(3) 888.000,00	710.400,00 (4)		177.600,00 (3)
	888.000,00 (2)	(3) 888.000,00			177.600,00 (3)
	888.000,00 (2)	(3) 888.000,00			177.600,00 (3)
	888.000,00 (2)	(3) 888.000,00			177.600,00 (3)

760 Prihod od prodaje u FL-u		2550 Obveze za primlj. preduj.		04001 Dug. potraž. FL - kamata	
	710.400,00 (3)	(4) 710.400,00	710.400,00 S ^o	(5) 94.085,20	
	710.400,00 (3)			(5) 94.085,20	
	710.400,00 (3)			(5) 94.085,20	
	710.400,00 (3)			(5) 94.085,20	

293 Prihod bud. razd - kamata

	94.085,20 (5)
	94.085,20 (5)
	94.085,20 (5)
	94.085,20 (5)

Opis knjiženja:

1. Knjiženje nabave autobusa koji se daju u financijski leasing.
2. Plaćanje računa za osobni automobil.
3. Knjiženje izdavanja računa za osobni automobil koji se daje u financijski leasing.
4. Zatvaranje dijela potraživanja s primljenim učešćem.
5. Knjiženje ukupnog iznosa kamata za cijelo vrijeme trajanja ugovora o leasingu.

Leasing društvo izdaje račune za kamatu u iznosu od 2.960,00 kn po svakom ugovoru, te obavijest o dospijeću dijela glavnice u iznosu od 10.431,42 kn po svakom ugovoru. Primatelj leasinga platio je prvu ratu.

Knjiženje u poslovnim knjigama leasing društva:

1201 Dospjela potraž. po FL-u		04000 Dug. potraživanja u FL-u		04001 Dug. potraž. FL – kamata	
(1) 13.391,42	11.391,42 (3)	S° 2.841.600,00	10.431,42 (1)	S° 376.340,80	2.960,00 (1)
(1) 13.391,42			10.431,42 (1)		2.960,00 (1)
(1) 13.391,42			10.431,42 (1)		2.960,00 (1)
(1) 13.391,42			10.431,42 (1)		2.960,00 (1)

7700 Prihod od kamata - FL		293 Prihod bud. razd – kamata		100 Žiro račun	
(2) 2.960,00		(2) 2.960,00	376.340,80 S°	(3) 11.391,42	

Opis knjiženja:

1. Knjiženje dospjeća prvih rata.
2. Knjiženje priznavanja prihoda od kamata.
3. Primatelj leasinga platio je prve rate po ugovorima.

4.3. Evidentiranje operativnog leasinga kod leasing društva

Predmet leasinga koji leasing društvo daje u operativni leasing evidentira u svojim knjigama kao osnovno sredstvu u dugotrajnoj imovini. Sukladno MRS-u 17 prihod od najma operativnog leasinga treba se priznati ravnomjerno (razgraničavati) tijekom trajanja najma. Troškovi, kao i troškovi amortizacije, koji su nastali zarađivanjem prihoda od najma priznaju se kao rashod. Prihod od najma (bez primitaka usluga kao što su osiguranje i održavanje) priznaje se ravnomjerno u prihod tijekom trajanja najma. Amortizacija unajmljenog sredstva treba biti u skladu s uobičajenom politikom amortizacije leasing društva za slična sredstva. Amortizacija predstavlja trošak leasing društva. *Leasing društvo pri izračunu troška amortizacije koristi amortizacijske stope koje su u skladu s procijenjenim vijekom upotrebe materijalne imovine*

dane u operativni leasing uzimajući u obzir ostatak vrijednosti objekata leasinga na kraju procijenjenog vijeka upotrebe. Za izbor metode amortizacije i procjene vijeka upotrebe važna je prosudba koju treba obavljati sukladno MRS-u 16 Nekretnine, postrojenja i oprema, odnosno MRS-u 8 Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogreške na način da sam raspored ukupnog amortizirajućeg iznosa na pojedine godine u vijeku uporabe omogući što objektivnije sučeljavanje amortizacije kao rashoda s ostvarenim prihodima, odnosno omogući provedbu osnovnog ekonomskog načela sučeljavanja prihoda i rashoda u istom vremenskom razdoblju. Sukladno tome, pri utvrđivanju vijeka upotrebe sredstva potrebno je razmotriti niz čimbenika, a između ostalog i zakonska ili slična ograničenja vezana uz korištenje sredstva kao što je datum isteka ugovora o leasingu.¹⁸

Leasing društvo izdaje mjesečne (najčešće u praksi) račune za najamninu. Takva najamnina (dio glavnice i kamata) podliježe obračunu PDV-a koji mora biti izražen na računu. PDV u takvom računu je obveza leasing društva. Uzimajući u obzir konkretni primjer koji je predmet ovog rada u nastavku je način knjiženja operativnog leasinga uz jamčevinu za osobni automobil.

Vezano na primjer koji je prethodno naveden, po odobrenju operativnog leasinga za osobni automobil Audi A4 klijentu Lavanda d.o.o. šalje obavijest o odobrenju financiranja putem operativnog leasinga na 60 mjeseci, uz 20 % jamčevine, kamatnu stopu od 5 %, te jednokratnu naknadu od 0,5 %. Nakon što je ugovor sklopljen, leasing društvo šalje društvu poziv za plaćanje jamčevine u iznosu od 61.864,00 kn, te račun za jednokratnu naknadu u iznosu od 1.933,00 kn (vrijednost 1.546,60 kn + 25% PDV-a 386,40 kn).

¹⁸ Uputa za primjenu kontnog plana kod leasing društava. Raspoloživo na: <https://www.hanfa.hr> [pristupljeno 27.05.2018.]

Knjiženje u poslovnim knjigama leasing društva:

100 Žiro račun		2551 Obveza za primlj. jamčevinu		1201 Dospjela potraži. po FL-u	
(1) 61.864,00			61.864,00 (1)	(2) 1.933,00	

752 Ostali prihod po OL-u		260 Obveza za PDV	
	1.546,60 (2)		386,40 (2)

Opis knjiženja:

1. Primatelj leasinga uplatio je jamčevinu.
2. Knjiženje račun za jednokratnu naknadu.

Nakon predaje instrumenata osiguranja (mjenica i zadužnica) od strane primatelj leasinga sukladno ugovoru o leasingu te plaćanja svih ugovorenih naknada, leasing društvo vrši plaćanje objekta leasinga dobavljaču temeljem zaprimljenog računa dobavljača. Zaprimljen je račun u iznosu od 384.800,00 kn (vrijednost 301.320,00 kn, PPMV 7.400,00 kn + 25 % PDV-a 61.864,00 kn). Kako PPMV nije dio nabavne cijene osobnog automobila, knjiži se na posebni prolazni konto.

Knjiženje u poslovnim knjigama leasing društva:

01200 Osobni auto. u OL-u		160 Pretporez		0420 Ostala dugor. pot. - PPMV	
(1) 301.920,00		(1) 75.480,00		(1) 7.400,00	

220 Obveza prema dobavljaču		100 Žiro račun	
(2) 384.800,00	384.800,00 (1)	S° X	384.800,00 (2)

Opis knjiženja:

1. Knjiženje računa za nabavu osobnog automobila.
2. Plaćanje računa dobavljaču.

Leasing društvo izdaje primatelju leasinga račun za prvu najamninu u iznosu od 5.824,56 kn (vrijednost 4.560,98 kn, PPMV 12,33 kn + 25% PDV-a 1.140,25 kn).

Knjiženje u poslovnim knjigama leasing društva:

1210 Potraživanja po OL-u		0420 Ostala dugor. pot. - PPMV		750 Prihod iz OL-a	
(1) 5.824,56	5.824,56 (2)	S° 7.400,00	123,33 (1)		4.560,98 (1)

260 Obveza za PDV		100 Žiro račun	
	1.140,25 (1)	S° X	5.824,56 (2)

Opis knjiženja:

1. Knjiženje računa za prvu najamninu.
2. Račun je plaćen.

Leasing društvo obračunava amortizaciju za osnovna sredstva pa tako i za predmetni osobni automobil. Obračun se vrši na nabavnu vrijednost automobila od koje se oduzima ostatak vrijednosti (jamčevina). Godišnja stopa amortizacije je 20 %. Osobni automobil stavljen je u upotrebu u svibnju 2018. godine.

Obračun amortizacije za 2018. godinu: $301.920,00 \text{ kn} - 61.864,00 \text{ kn} = 240.056,00 \times 20 \times 7 / 1200 = 28.006,53 \text{ kn}$.

Knjiženje u poslovnim knjigama leasing društva:

01208 Isp. vrijed. osobnog auto.		430 Amortiz. Imovine u OL-u	
	28.006,53 (1)	(1) 28.006,53	

Opis knjiženja:

1. Knjiženje amortizacije osobnog automobila.

5. ZAKLJUČAK

Kada trgovačko društvo ima potrebu nabaviti pokretninu ili nekretninu potrebnu za redovno poslovanje, najvažnije pitanje je: kupiti ili unajmiti? Uzeti kredit ili leasing? Procedura uzimanja kredita pokazala se kompliciranija od samog leasinga. Banke obično traže dodatna osiguranja u vidu dodatne hipoteke ili nekog drugog vida osiguranja. S druge strane kod leasing posla, osiguranje je sam objekt leasinga. Najmoprimac sam pronalazi objekt koji njemu odgovara za njegovo poslovanje, dok cijenu dogovara s prodavačem objekta (dobavljač).

Na tržištu RH postoji vrlo velika mogućnost financiranja nabave dugotrajne materijalne imovine od strane različitih financijskih institucija. Svaki način financiranja ima svoje prednosti i mane. Da bismo donijeli ispravnu odluku o načinu financiranja moramo znati za što koristimo imovinu te što ćemo s njom po isteku financiranja. Također ostaje pitanje cijene koju plaćamo na tuđi kapital.

Financijski leasing dobar je izbor ukoliko želimo da imovina po otplati ostane u našem vlasništvu. Prednosti su još svakako priznavanje pretporeza (osim kod nabave vozila za osobni prijevoz gdje se pretporez priznaje u visini 50 %), te evidencija i amortizacija imovine kroz poslovne knjige društva. Financijski leasing je sličan kreditu s obzirom na efekt koji ima na poslovne knjige društva. Ovaj vid zaduženja narušava financijsku sliku društva jer opterećuje bilancu kroz obveze.

Operativni leasing možemo definirati kao najam gdje primatelj leasinga ima isključivo trošak najamnine. Najveća prednost operativnog leasinga je činjenica da se ovo zaduženje ne evidentira u bilanci društva. Ukoliko uspoređujemo operativni leasing s jamčevinom i onaj s predujmom naknade, možemo utvrditi da je s aspekta likvidnosti operativni leasing s predujmom naknade povoljniji za primatelja leasinga jer mu je mjesečno opterećenje manje. S druge strane, gledajući utjecaj na račun dobiti i gubitka takav leasing je skuplji za primatelja leasinga, jer mu je ukupni mjesečni trošak najma veći (sastoji se od redovnog troška mjesečnog najma te razgraničenog dijela uplaćenog predujma).

U praksi neka trgovačka društva ne razgraničavaju predujam naknade već evidentiraju potraživanje za dan predujam, a pretporez priznaju u mjesecu kad je izadan račun za predujam naknade. Kako nema razgraničenja, nema niti mjesečnog troška zakupnina pa se čini da je operativni leasing s predujmom naknade povoljniji.

Ostaje još pitanje opcije kupnje. Kod financijskog leasinga primatelj leasinga ima opciju kupnje, dok kod operativnog leasinga primatelj leasinga nema tu opciju i u obvezi je vratiti predmet leasinga davatelju leasinga. U praksi, neka trgovačka društva koriste se raznim opcijama kupnje predmeta leasinga preko treće osobe.

Ukoliko se neko trgovačko društvo odlučuje za financiranje pokretnine ili nekretnine putem leasinga treba postaviti pitanje što želi postići tom investicijom i što je posljedica takve investicije (utjecaj na poslovne knjige, likvidnost). U svakom slučaju društvo se ne bi trebalo zaduživati ako bi takvo zaduženje narušilo njegovu financijsku stabilnost i ugrozilo nastavak poslovanja.

Svaki posao pa tako i zaduženje kod financijske institucije je specifičan, sadrži različite ugovorne odredbe te obveze svih ugovornih strana. Stoga bismo uvijek trebali sagledati sve aspekte (kako pozitivne tako i negativne) posla koji potencijalno namjeravamo sklopiti.

6. LITERATURA

1. Brkanić Pongračić, S. (2011.) Čimbenici izbora leasinga i utjecaj na računovodstvenu politiku, Računovodstvo, revizija I financije [Online], Rujan 2011. Raspoloživo na: URL: <http://www.rrif.hr> [pristupljeno 09.05.2015.]
2. HANFA. URL: <https://www.hanfa.hr>
3. Horvat Jurec, K. (2012.) Računovodstvo financijskog leasinga (najma), Računovodstvo, revizija I financije [Online], Lipanj 2012. Raspoloživo na: URL: <http://www.rrif.hr> [pristupljeno 09.05.2018.]
4. Ministarstvo financija – Porezna uprava, Klasa 410-10/18-01/01 [Online]. Raspoloživo na: URL: <http://www.porezna-uprava.hr> [pristupljeno 21.05.2018.].
5. Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost (2013.) Narodne novine [Online], Raspoloživo na: <http://narodne-novine.nn.hr> [pristupljeno 09.05.2018.]
6. Puškarić, K. (2008.). Od faraona, preko ergela konja do financijskog i operativnog leasinga. Raspoloživo na <http://www.poslovni.hr> [pristupljeno 09.05.2018.]
7. Uputa za primjenu kontnog plana kod leasing društava. Raspoloživo na: URL: <https://www.hanfa.hr> [pristupljeno 27.05.2018.]
8. Vuk, J. (2018.) Operativni leasing osobnih automobila, Računovodstvo, revizija i financije [Online], Svibanj 2018. Raspoloživo na: URL: <http://www.rrif.hr> [pristupljeno 10.05.2018.]
9. Zakon o porezu na dobit. Narodne novine [online]. Raspoloživo na: <http://narodne-novine.nn.hr> [pristupljeno 20.05.2018.]
10. Zakon o leasingu. Narodne novine [online], Raspoloživo na <http://www.zakon.hr> [pristupljeno 18.08.2017.]
11. Zakon o porezu na dodanu vrijednost. Narodne novine [online]. Raspoloživo na: <http://narodne-novine.nn.hr> [pristupljeno 20.05.2018.]

7. POPIS SLIKA

Slika 1: Poslovanje trgovačkog društva Lavanda d.o.o. u 2017. godini.....	13
Slika 2: Otplatni plan za financijski leasing autobusa.....	18
Slika 3: Otplatni plan za financijski leasing osobnog automobila.....	22
Slika 4: Otplatni plan za operativni leasing s predujmom naknade za autobus.....	30
Slika 5: Otplatni plan za operativni leasing s jamčevinom za autobus.....	34
Slika 6: Otplatni plan za operativni leasing s predujmom naknade za osobni automobil.....	37
Slika 7: Otplatni plan za operativni leasing s jamčevinom za osobni automobil.....	43

8. POPIS TABLICA

Tablica 1: Operativni leasing	28
Tablica 2: Opća usporedba financijskog i operativnog leasinga	48
Tablica 3: Financijska uposredba financijskog i operativnog leasinga autobusa	50
Tablica 4: Financijska usporedba financijskog i operativnog leasinga osobnog automobila	52
Tablica 5: Pregled registriranih leasing društava po godinama	55